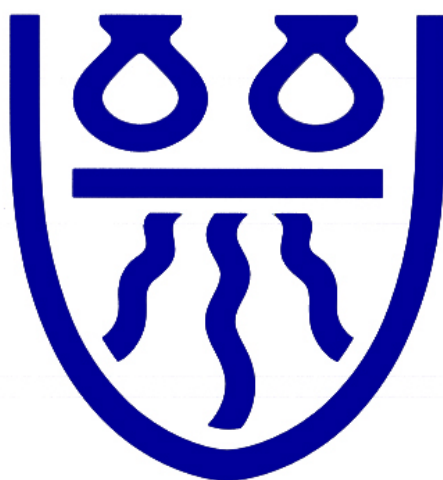

Ulykkesprofil

for Ballerup Kommune

Udarbejdet af
Bjarne Laursen,
Hanne Møller
Astrid Gisèle Veloso

Statens Institut for Folkesundhed
Oktober 2006

Konklusionerne i denne rapport bygger på vedlagte analyser samt supplerende analyser. De supplerende analyser indgår ikke i denne rapport.

Ulykkesprofil for Ballerup Kommune

Bjarne Laursen, Hanne Møller og Astrid Gisèle Veloso.

© Statens Institut for Folkesundhed.
København, oktober 2006

Uddrag, herunder figurer, tabeller og citater, er tilladt mod tydelig kildeangivelse. Skrifter, der omtaler, anmelder, citerer eller henviser til nærværende publikation, bedes tilsendt.

Forord

Denne ulykkesprofil er udarbejdet af Center for Ulykkesforskning under Registerforskningsprogrammet ved Statens Institut for Folkesundhed for Ballerup Kommune. Ulykkesprofilen er baseret på tilgængelige registeroplysninger fra Ulykkesregisteret, Landspatientregisteret og Dødsårsagsregisteret, og har til formål at beskrive ulykkesforekomsten blandt borgere i Ballerup Kommune med henblik på en prioritering af den ulykkesforebyggende indsats.

Oktober 2006

Mette Madsen
Forskningsleder

Indholdsfortegnelse

Sammenfatning	6
Formål	7
Materiale og metode	8
Datagrundlag	8
Begreber	10
Ulykker i Ballerup Kommune	11
Dødsulykker	12
Ulykker der førte til skadestuebesøg	15
Indlæggelser som følge af ulykker	17
Udvikling i ulykkesforekomst	19
1990-2005	19
Hvor sker ulykkerne?	20
Læsionstyper	21
Børns ulykker	22
Ulykker i daginstitutioner	24
Ulykker i skolen	25
Børns legepladsulykker i boligområder, parker og institutioner	26
Ældres ulykker	28
Hoftefrakturer	29
Trafikulykker	31
Tilskadekomne i personbil	36
Tilskadekomne på cykel	37
Tilskadekomne på knallert eller motorcykel	38
Tilskadekomne fodgængere	40
Idrætsskader	41
Konklusion og anbefalinger	45
Bilag	46
Ballerup Kommunes aldersprofil	46
Hjemme/fritidsulykker, arbejdsulykker og trafikulykker, opdelt på alder ..	47
Ulykker, opdelt på alder og sted	48
Ulykker, alder og skadesmekanisme	49

Sammenfatning

I perioden 2001-2005 var der blandt Ballerup Kommunes borgere gennemsnitligt knap 5800 skadestuebesøg årligt i forbindelse med ulykker, heraf førte knap 400 til indlæggelser. Årligt var der ca.:

- 1700 ulykker blandt børn under 15 år, heraf:
 - 260 i daginstitutioner
 - 220 i skolen
- 560 ulykker blandt ældre på 65 år og derover
- 2000 ulykker i boligen
- 560 trafikulykker, heraf:
 - 270 på cykel
 - 190 i personbil
- 770 akutte idrætsskader
- 700 arbejdsulykker
- 14 dødsulykker (gennemsnit i perioden 1997-2001), heraf
 - 3 trafikulykker

Ulykkesforekomsten blandt Ballerup Kommunes borgere har været nogenlunde konstant de seneste 15 år, dog har der været et faldende antal arbejdsulykker.

Ulykkesforekomsten for borgere i Ballerup ligger generelt på niveau med andre kommuner, både i forhold til nabokommunerne og i forhold til en gennemsnitskommune. Forekomsten af arbejdsulykker ligger lavere end i en gennemsnitskommune, ligesom hyppigheden af trafikulykker, der fører til indlæggelse, er lavere end i en gennemsnitskommune. Hyppigheden af selvmord ligger også lavere end i en gennemsnitskommune.

Formål

Ulykkesprofilen har til formål at beskrive forekomsten, fordelingen samt udviklingen af ulykker blandt borgere i Ballerup. De præsenterede resultater omfatter forskellige typer af ulykker og skadesmekanismer ifht. køn, alder og stedet, hvor ulykken sker. Ballerups ulykkesprofil sættes for udvalgte mål i forhold til nabokommunerne (Herlev, Ledøje-Smørum, Værløse, Glostrup og Albertslund) og et gennemsnit af de 30 kommuner, som Ulykkesregisteret indsamler oplysninger fra¹. Nærværende ulykkesprofil vil således være et værdifuldt værktøj til prioritering og målretning af den ulykkesforebyggende indsats og vil give en god pejling om, på hvilke områder kommunen klarer sig godt/dårligt, og hvor der er et forebyggelsespotentiale.

Udover de rå forekomster af ulykker, bør man i forebyggelsesøjemed også se på ulykkernes alvorlighed og på muligheden for at forebygge ulykkerne. Et eksempel er forgiftningsulykker, som i antal er få, men til gengæld ofte alvorlige, og som kan forebygges med den rette indsats. Et andet eksempel er 'kontaktulykker', dvs. hvor man støder ind i eller bliver ramt af genstande, skader som i antal er mange gange flere end forgiftninger. Skaderne er sjældent alvorlige og er samtidig svære at forebygge, da de opstår under almindelige aktiviteter.

Vi har valgt at sætte særlig fokus på børn og ældre samt trafikulykker. Børn, fordi de er den befolkningsgruppe som oftest kommer på skadestuen, og fordi kommunen i stor udstrækning har indflydelse og ansvar for børnesikkerheden gennem sundhedsplejersker, daginstitutioner, skoler, idrætsanlæg mv. Ældre, fordi deres skader og behandling er udgiftstunge og fordi kommunen også her har indflydelse på ulykkesforebyggelsen via plejeboliger, hjemmesygeplejersker mv.

¹ De 30 kommuner (før reformen) ligger i optageområderne for Glostrup, Herlev, Frederikssund, Esbjerg og Randers sygehuse. Tilsammen dækker disse sygehuses optageområder ca. 16% af Danmarks befolkning, og området er befolkningsmæssigt nogenlunde repræsentativt for Danmark.

Materiale og metode

Datagrundlag

Datamaterialet i 'Ulykkesprofil for Ballerup Kommune' er baseret på registerdata. Alle tabeller viser tal for ulykker hos borgere, der på ulykkestidspunktet, havde bopæl i Ballerup Kommune, uanset hvor i Danmark ulykken er sket. Andre kommuners borgere, der kommer til skade i Ballerup Kommune, er ikke talt med.

Som grundlag for analyserne er hovedsageligt anvendt datamateriale fra Ulykkesregisteret for perioden 2001-2005. Fem-års perioden er benyttet for at få et tilstrækkeligt stort materiale at analysere.

Ulykkesregisterets data er suppleret med data fra Landspatientregisteret hvad angår de skader, hvor borgere er blevet behandlet på øvrige sygehuse i Danmark – dette gælder ca. 11%, flest for arbejdsulykkernes vedkommende (19%). For trafikulykkerne er det 11%, og for hjemme/fritidsulykkerne drejer det sig om 9%.

Forekomsten af dødsulykker er baseret på Dødsårsagsregisteret. Eftersom Dødsårsagsregisteret – på nær foreløbige opgørelser for 2005 - ikke er opdateret efter 2001, er analyser for dødsulykker baseret på data fra perioden 1997-2001. Kun dødsulykker, der er sket i Danmark, indgår i registeret. Befolkningstal er tilvejebragt via Danmarks Statistik. Til beregning af ulykkesincidenser er befolkningstallet for år 2003 anvendt, da det ligger midt i perioden 2001-2005.

Skadestuedata

I denne undersøgelse indgår ulykker, der medfører skadestuebesøg. En tidligere undersøgelse² har vist, at kun omkring halvdelen af ulykkerne blev behandlet på skadestuen. Resten behandles af praktiserende læger, vagtlæger eller af folk selv.

Hvor folk henvender sig med en skade afhænger i høj grad af sundhedsvæsenets organisering. I områder med stor afstand til skadestuen og/eller visitation af adgangen er der 2-3 gange færre tilskadekomne, der kommer på skadestuen i forhold til områder med let adgang, selv om ulykkesforekomsten er den samme. Hyppigheden af indlæggelser påvirkes i langt mindre grad af disse forskelle, da der oftest er tale om alvorligere skader, som kræver sygehusbehandling. Ved sammenligningen mellem Ballerup Kommune og nabokommunerne er der ikke væsentlige forskelle i adgangen til skadestuerne, men blandt mange af de 30 kommuner der indgår i Ulykkesregisteret, er der

² Laursen B, Fridødt-Møller B: Sociale forskelle i brugen af sundhedsvæsenet i forbindelse med ulykker. Ugeskrift for Læger 167: 1855-8 (2005)

vanskeligere adgang til skadestuerne, og derfor må det forventes, at hyppigheden af skadestuebesøg i Ballerup Kommune er lidt højere end gennemsnittet af de 30 kommuner, selv hvis ulykkesforekomsten er den samme.

Alderssammensætningen i kommunen er en faktor, som også har betydning for ulykkesforekomsten, idet en kommune med mange børn og ældre vil have flere skader og skadestuebesøg end en kommune, hvor der er flere midaldrende. Ved sammenligningerne med andre kommuner er der justeret for forskelle i alderssammensætningen. Aldersprofilen for Ballerup Kommunes borgere er vist i bilaget.

Mørketal og politiregistrerede trafikulykker

Ofte benyttes politiets data vedrørende trafikulykker til en prioritering af forebyggelsesindsatsen. Skadestuedata adskiller sig ofte betydeligt fra politiets registreringer af trafikuheld, eftersom politiet kun registrerer trafikuheld, hvor politiet bliver tilkaldt. Dette sker langt fra i alle tilfælde, og særligt enuehald og cykeluheld er underrapporterede. Den seneste opgørelse over trafikulykker i Danmark har vist, at 83% af de tilskadekomne i trafikken i Danmark kun registreres på sygehusene, det såkaldte mørketal³. Mørketallet var 78% for ulykker i personbil og 92% for cykelulykker.

Skadestuerregistreringer giver derfor et mere komplet billede af forekomsten af trafikulykker, men ofte mangler oplysningerne om præcis hvor ulykken skete. Skadestuerregistreringen til Ulykkesregisteret omfatter en registrering af ulykkestedet, oftest i form af vejnavn eller navn på de krydsende veje, sammen med en kort beskrivelse af ulykken.

Fortolkning af resultater

Det skal understreges, at ulykkesforekomst er tæt knyttet til bestemte aktiviteter. Et stort antal fodboldskader er snarere udtryk for at mange spiller fodbold, end at fodbold er særlig farligt. Tilsvarende vil et stort antal knallertulykker sandsynligvis være et udtryk for, at mange kører på knallert. Det dog væsentligt at være opmærksom på de ulykker, der hyppigt forekommer, såfremt der er et forebyggelsespotentiale.

³ Færdselsuheld 2005. Danmarks Statistik, 2006.

Begreber

Vi definerer en **ulykke** som en ufrivillig hændelse karakteriseret ved en hurtigt virkende kraft eller påvirkning, som kan ytre sig i form af skade på kroppen. Til gengæld er senfølger og skader som følge af langvarig eller gentaget belastning ikke inkluderet.

Nedenfor er forklaringer på hyppigt anvendte begreber i rapporten:

Trafikulykker: Ulykker, der involverer mindst ét køretøj. Hertil henregnes også ulykker på cykel og fald i bus ved opbremsning. Disse ulykker er i denne opgørelse – modsat politiets registreringer - medtaget, uanset hvor de sker, f.eks. også i skolegård, skov mv. Derved bliver antallet af trafikulykker lidt højere (ca. 7%) end hvis de opgøres efter den sædvanlige definition, at de skal ske på et offentligt tilgængeligt trafikområde.

Arbejdsulykker: Ulykker der sker ved lønnet arbejde, dvs. **ikke** ved gør-det-selv arbejde eller frivilligt ulønnet arbejde. De relativt få arbejdsulykker, der samtidig er trafikulykker, er kun talt med som trafikulykker.

Hjemme/fritidsulykker: Ulykker, der hverken er trafikulykker eller arbejdsulykker. En del af disse ulykker er ulykker i forbindelse med idræt.

Idrætsulykker: Ulykker i forbindelse med udøvelse af en idrætsgren, uanset om det sker i en klub eller i andre sammenhænge. Idrætsgrenene omfatter bl.a. også rulleskøjteløb, skateboard og skøjteløb. Ulykker ved cykelsport er kun medtaget, når de sker ved cykelløb. Idrætsulykkerne er en delmængde af hjemme/fritidsulykkerne.

Vold, selvskade og selvmordsforsøg: Disse skader er generelt ikke medtaget i denne opgørelse, bl.a. fordi dataregistreringen på dette område er mangelfuld. Dog er der medtaget data vedrørende drab og selvmord, da oplysningerne vedrørende dødsfald er mere pålidelige.

I ulykkesprofilen benyttes endvidere følgende oplysninger til at beskrive omstændighederne ved skadens opståen:

Skadesmekanisme: beskriver, hvordan skader er opstået, fx ved fald, klemning, snit- eller kuldepåvirkning.

Læsionstype: Den skade, som påvirkningen har forårsaget på kroppen, for eksempel hudafskrabning, sår, forgiftning eller forstuvning.

Skadessted: beskriver hvor ulykken fandt sted (boligområder, transportområde, institution, skole osv.). Boligområde omfatter boligen og områder omkring denne: Have, indgang, legeplads mv.

Statistisk signifikant forskel: Forskellen er så stor, at den ikke kan skyldes tilfældigheder.

Ulykker i Ballerup Kommune

Tabel 1a viser en oversigt over ulykker for borgere i Ballerup Kommune i perioden 2001-2005. Til sammenligning indeholder tabel 1b den beregnede ulykkesforekomst baseret på de 30 kommuner før reformen, som er omfattet af optageområderne for de sygehuse, der registrerer til Ulykkesregisteret. Ved denne beregning er der justeret for forskelle i aldersprofilen. For dødsulykkernes vedkommende er de beregnede tal baseret på dødsulykker i hele landet.

Tabel 1a. Ulykker i Ballerup, årligt gennemsnit 2001-2005 (dødsulykker 1997-2001).

	Skadestuebesøg	Heraf ført til indlæggelse	Død	I alt
Hjemme/fritidsulykke	4523	292	11	4534
Trafikulykke	560	63	3	563
Arbejdsulykke	680	12	0*	680
I alt	5763	367	14	5777

**) Det er ikke muligt med sikkerhed at adskille arbejdsulykker fra hjemme/fritidsulykker.*

Tabel 1b. Forventet antal ulykker i Ballerup, baseret på gennemsnittet af de 30 kommuner, der registrerer til Ulykkesregisteret, og justeret for forskelle i aldersprofilen. For dødsulykkernes vedkommende er benyttet tal for hele landet.

	Skadestuebesøg	Heraf ført til indlæggelse	Død	I alt
Hjemme/fritidsulykke	4459	276	11	4470
Trafikulykke	568	76	4	572
Arbejdsulykke	817	20	0,5	818
I alt	5844	372	15,5	5860

Tabellerne 1a og 1b viser, at ulykkesforekomsten blandt borgere i Ballerup Kommune er meget tæt på gennemsnittet af de 30 kommuner, når der justeres for befolkningens aldersprofil. Der er dog signifikant færre arbejdsulykker og indlæggelser efter trafikulykker blandt borgere i Ballerup Kommune.

Dødsulykker

I perioden 1997-2001 døde 70 borgere fra Ballerup som følge af en ulykke, dvs. i gennemsnit 14 om året. 15 døde ved trafikulykker: 7 fodgængere og 7 i personbiler samt én i varevogn. 55 dødsfald var relateret til hjemme/fritidsulykker, hvoraf ældres faldulykker (ca. 30) var dominerende. Andre dødsulykker skyldtes brand og røg (7), forgiftning (6), kvælning pga. fødeelementer eller opkast i luftveje (5), samt fyrværkeri og kulde. Ifølge politiets registreringer døde der i trafikken i Ballerup Kommune seks personer i perioden 2002-2005, tre fodgængere, én cyklist, én på motorcykel og én i personbil.

Tabel 2a. Antal dødsulykker samt drab og selvmord i Ballerup 1997-2001.

	Aldersgruppe				I alt
	0-14	15-24	25-64	65+	
Hjemme/fritidsulykker	1	1	16	37	55
Trafikulykker	1	3	4	7	15
Drab	0	0	1	1	2
Selvmord	0	0	17	4	21
Ubestemt årsag	0	0	7	0	7

Tabel 2a viser forekomsten af dødsulykker i Ballerup. Selvmord og drab samt dødsfald med ubestemt hensigt er medtaget her, selv om de i øvrigt ikke indgår i ulykkesprofilen. Tallene er de senest tilgængelige fra Dødsårsagsregisteret. Det er desværre ikke muligt med sikkerhed at adskille arbejdsulykkerne fra hjemme/fritidsulykkerne, men ud fra de tilgængelige oplysninger har der næppe været nogen fatale arbejdsulykker blandt Ballerups borgere i perioden 1997-2001.

Tabel 2b. Forventet antal dødsulykker samt drab og selvmord i perioden 1997-2001 i en kommune på størrelse med Ballerup, beregnet ud fra landstal.

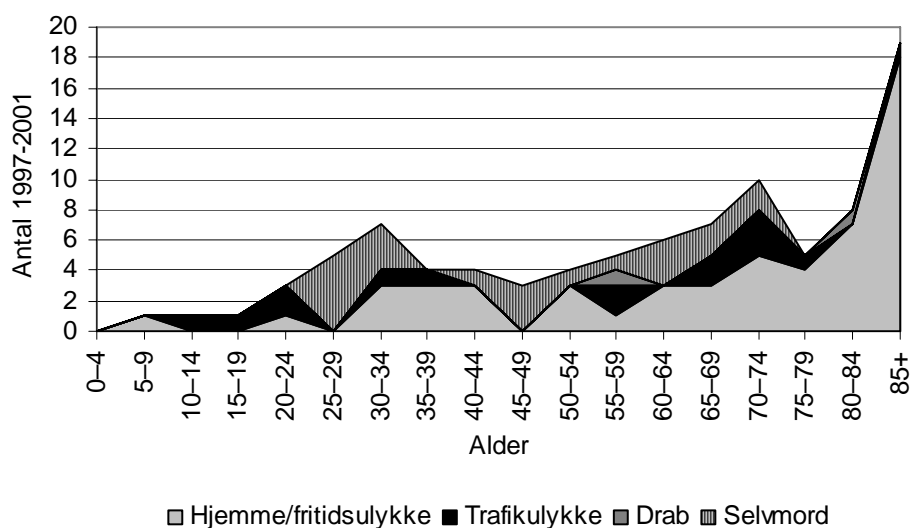
	Aldersgruppe				I alt
	0-14	15-24	25-64	65+	
Hjemme/fritidsulykker	1	1	17	37	56
Trafikulykker	1	4	10	4	19
Drab	0	0	2	0	2
Selvmord	0	2	22	8	32
Ubestemt årsag	0	0	7	1	8

Tabel 2b viser den forventede forekomst af dødsulykker i en kommune på størrelse med Ballerup, beregnet ud fra forekomsten i hele Danmark, og justeret i forhold til aldersprofilen. Ved sammenligning mellem de to tabeller fremgår det, at forekomsten af dødsulykker i Ballerup Kommune er meget tæt på forekomsten i Danmark som helhed. Der er dog færre selvmord i Ballerup end i landet som helhed.

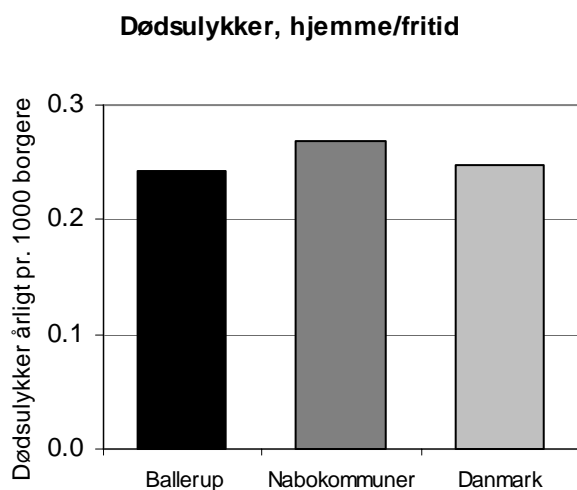
Figur 1 viser fordelingen af dødsulykker, drab og selvmord i Ballerup i perioden 1997-2001, fordelt på 5-års aldersgrupper.

Figur 2 og 3 viser forekomsten af dødsulykker, dels i forhold til de omgivende kommuner før kommunalreformen (Herlev, Glostrup, Albertslund, Ledøje-Smørum og Værløse), dels i forhold til hele Danmark. Forekomsterne er justeret i forhold til aldersfordelingen for kommunens borgere. Som det fremgår, afviger forekomsten af dødsfald efter hjemme/fritidsulykker i Ballerup Kommune ikke fra nabokommunerne eller hele landet. For trafikulykkernes vedkommende er der en lavere forekomst af dødsulykker for Ballerup Kommunes borgere, sammenlignet med nabokommuner og hele landet. Forskellene er dog ikke statistisk signifikante.

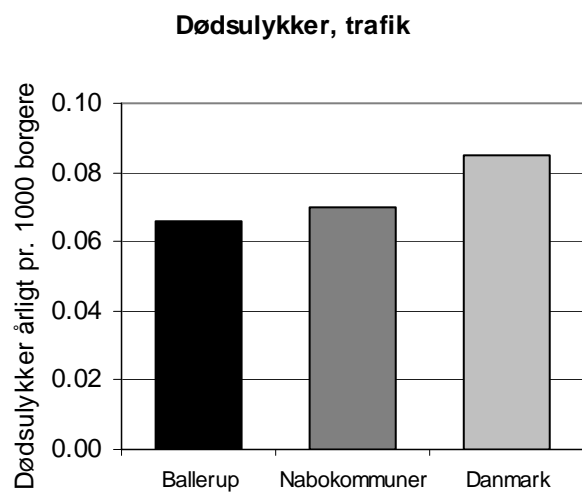
Figur 1. Dødsulykker blandt Ballerup Kommunes borgere fordelt på alder, samlet tal for perioden 1997-2001.

Figur 2. Forekomsten af dødsulykker (hjemme/fritidsulykker) blandt Ballerups borgere sammenlignet med nabokommuner og hele Danmark.

Figur 3. Forekomsten af dødsulykker i trafikken for borgere i Ballerup sammenlignet med nabokommuner og hele Danmark.

Ulykker der førte til skadestuebesøg

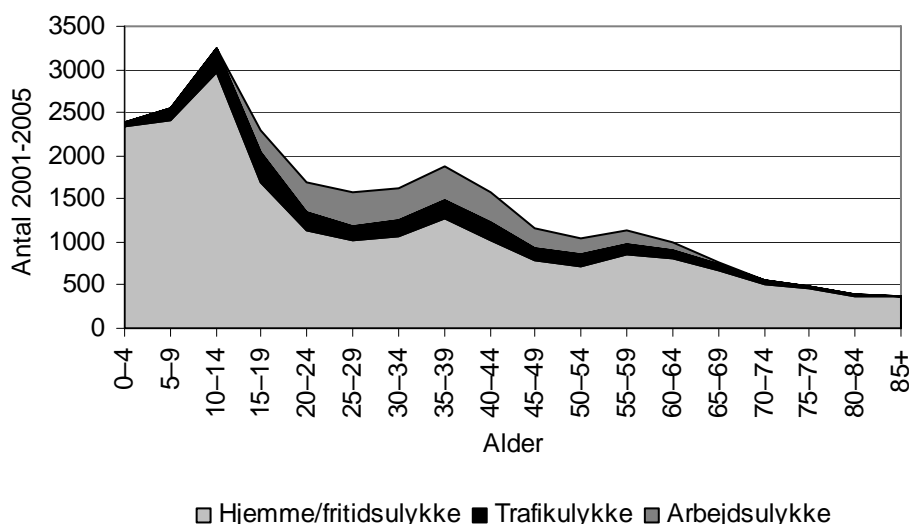
I perioden 2001-2005 var der årligt i gennemsnit ca. 5800 skadestuebesøg blandt borgerne i Ballerup på grund af ulykker.

Tabel 3. Skadestuebesøg efter ulykker som gennemsnit af perioden 2001-2005.

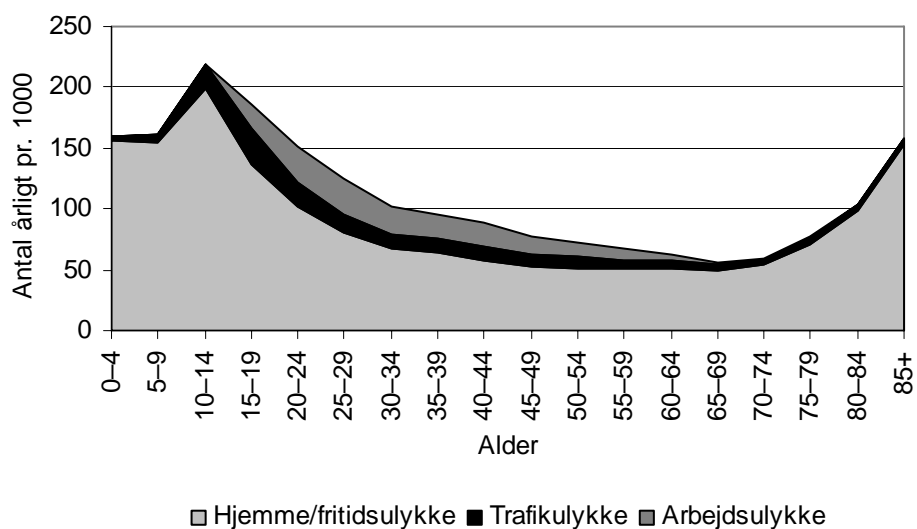
Alder	0-14	15-24	25-64	65+	Alle
Hjemme/fritid	1642	670	1694	517	4523
Trafikulykker	93	131	298	38	560
Arbejdsulykker	2	152	519	7	680
I alt	1737	953	2511	562	5763

Tabel 3 viser fordelingen af disse skadestuebesøg på hovedtyperne af ulykker samt aldersgrupper. Langt de fleste ulykker var hjemme/fritidsulykker. Figur 4a og 4b viser forekomsten af skadestuebesøg, opdelt på alder. Figur 4b viser, at risikoen for at komme på skadestuen er mindst blandt de 60-70 årige, for de der er ældre stiger den igen. Antallet af skadestuebesøg ligger, i forhold til indbyggertallet samt justeret for aldersfordelingen, meget nær ved gennemsnittet af de 30 kommuner, som indgår i Ulykkesregisterets optageområde. Hvis man sammenligner med nabokommunerne, ligger antallet af skadestuebesøg i Ballerup lidt lavere end gennemsnittet af disse.

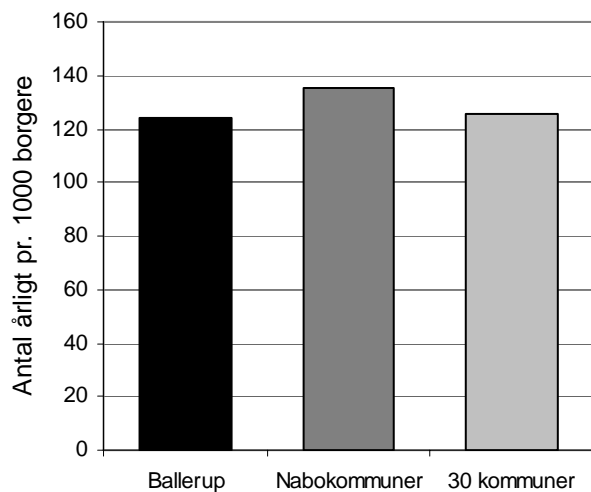
Figur 4a. Skadestuebesøg efter ulykker blandt Ballerup Kommunes borgere, fordelt på alder. Antallet er samlet for perioden 2001-2005.

Figur 4b. Skadestuebesøg efter ulykker blandt Ballerup Kommunes borgere, fordelt på alder. Antal årligt pr. 1000 i aldersgruppen i perioden 2001-2005.

Figur 5. Antal ulykker, der medførte skadestuebesøg, i forhold til indbyggertallet for Ballerup, nabokommuner samt gennemsnittet af 30 kommuner.

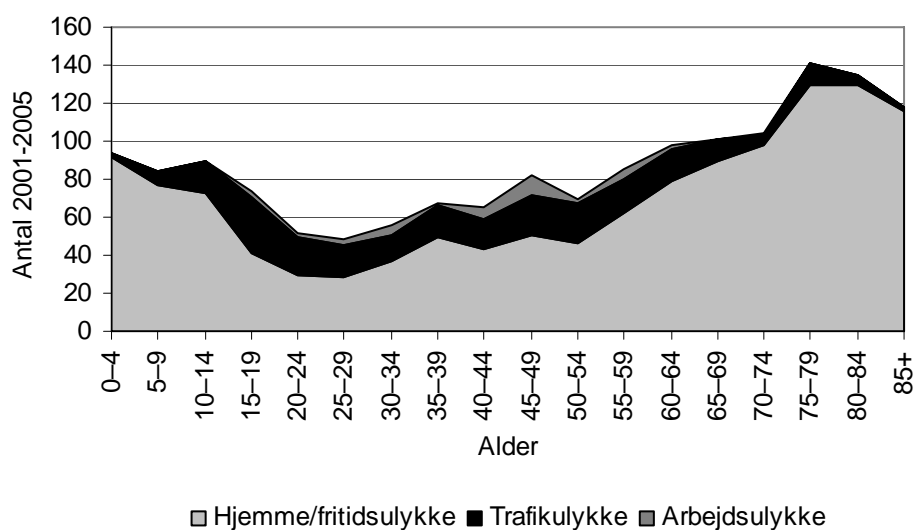
Indlæggelser som følge af ulykker

Tabel 4 viser, at knap 400 borgere i Ballerup indlægges årligt som følge af ulykker. Langt størstedelen af disse sker for voksne og ældre, kun relativt få indlagte er børn og unge. En mere præcis aldersfordeling er vist i figur 6a og 6b. Sidstnævnte viser, at indlæggeshyppigheden er størst for de ældste.

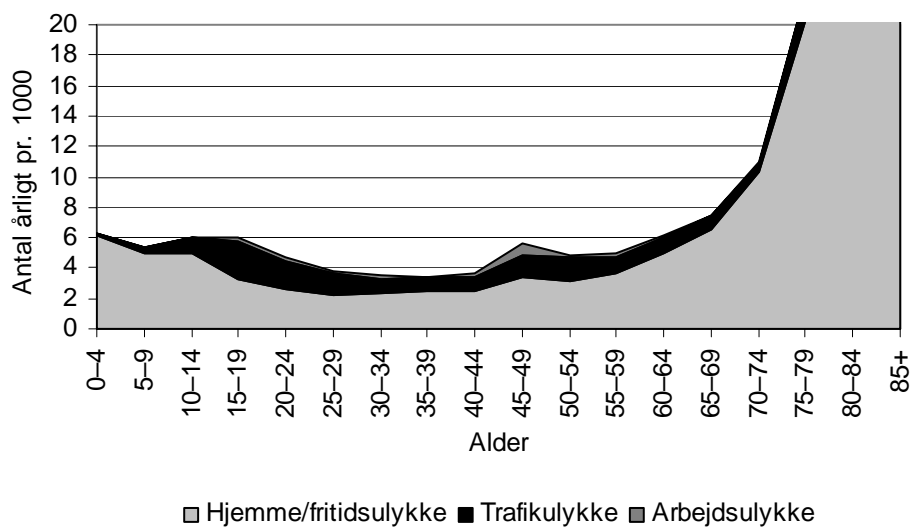
Tabel 4. Indlæggelser efter ulykker blandt Ballerups borgere i gennemsnit af perioden 2001-2005.

	0-14	15-24	25-64	65+	I alt
Hjemme/fritid	56	21	95	120	292
Trafikulykker	5	13	36	9	63
Arbejdsulykker	0	2	10	0	12
I alt	61	36	141	129	367

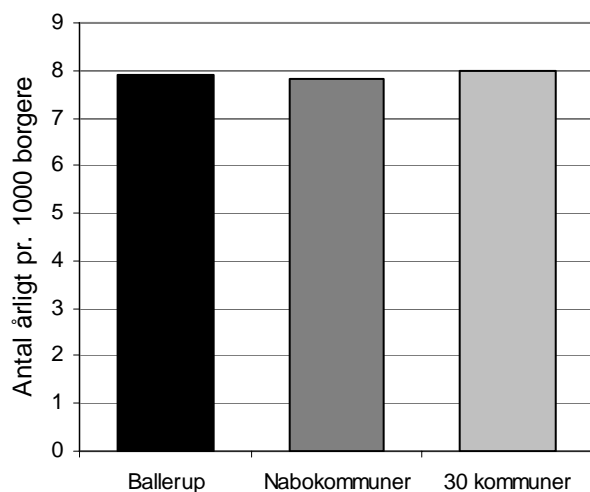
Figur 6a. Indlæggelser efter ulykker blandt Ballerup Kommunes borgere, fordelt på alder. Antallet er samlet for perioden 2001-2005.

Figur 6b. Indlæggelser efter ulykker blandt Ballerup Kommunes borgere, fordelt på alder. Antal årligt pr. 1000 i aldersgruppen i perioden 2001-2005. For 85+ år er antallet 49 pr. 1000.

Figur 7. Antal ulykker der medførte sygehusindlæggelse i forhold til indbyggertallet i Ballerup, sammenlignet med nabokommunerne samt gennemsnit af 30 kommuner.

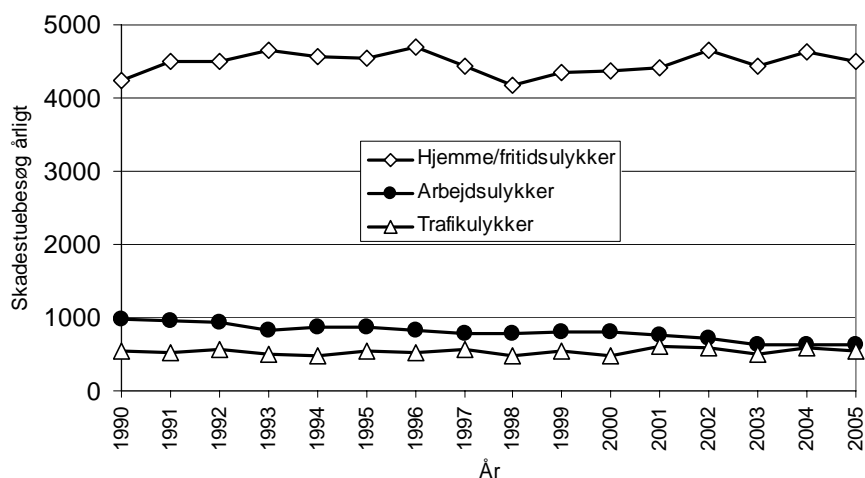

Som det fremgår af figur 7, svarer hyppigheden af indlæggelser blandt Ballerups borgere til både gennemsnittet af nabokommunerne samt gennemsnittet af de 30 kommuner.

Udvikling i ulykkesforekomst 1990-2005

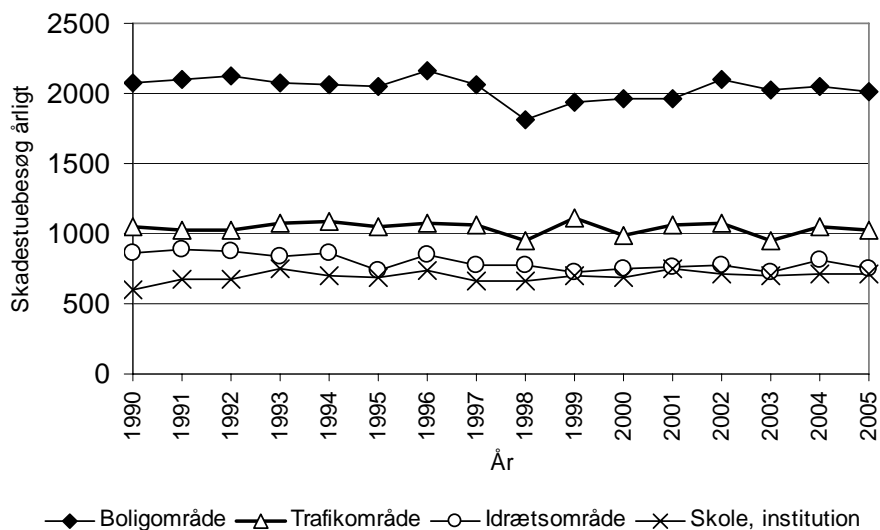
Antallet af skadestuebesøg blandt Ballerups borgere har siden 1990 været nogenlunde konstant, som det fremgår af figur 8. Der er dog blevet færre skadestuebesøg efter arbejdsulykker. Denne udvikling følger den generelle tendens i hele landet, hvor der også er sket et fald.

Figur 8. Udviklingen i antallet af skadestuebesøg efter ulykker for borgere i Ballerup.

Opgøres ulykker efter de steder, hvor de forekommer, er der i perioden ikke sket nogen markant udvikling jf. figur 9. Antallet af skader er nogenlunde konstant i boligområdet og i trafikområdet. Forekomsten af ulykker på idrætsområder synes at have været svagt faldende.

Figur 9. Udvikling i ulykkesforekomsten i Ballerup målt ved antallet af skadestuebesøg, opdelt på ulykkested.

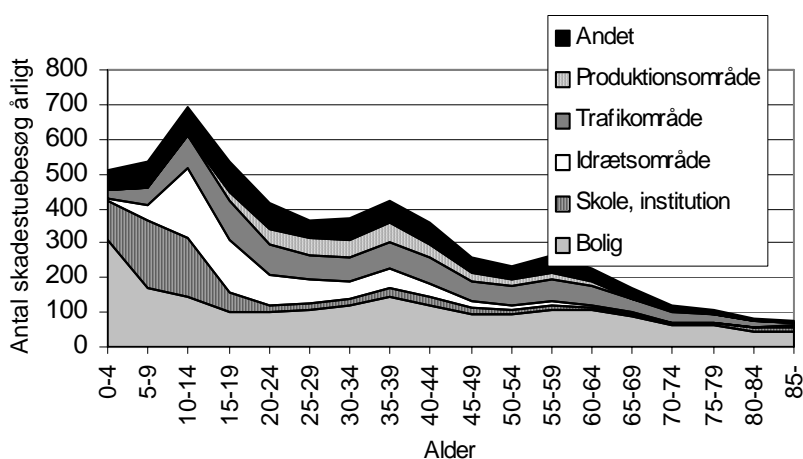
Hvor sker ulykkerne?

Tabel 5 viser, hvor ulykkerne sker. For børn, voksne og ældre sker ulykkerne oftest i boligen, medens de hos de unge oftere sker på idrætsområder. Variationen af ulykkesstedet med alder fremgår også tydeligt af figur 10. Det skal bemærkes, at kun en del af ulykkerne i "trafikområde" er trafikulykker – for eksempel er fald på fortovet en hjemme/fritidsulykke.

Tabel 5. Skadestuebesøg efter ulykker, årligt gennemsnit for perioden 2001-2005, opdelt på ulykkested.

Ulykkested	Aldersgruppe				I alt
	0-14	15-24	25-64	65-	
Trafikområde	174	200	534	123	1031
Boligområde	622	204	901	303	2030
Produktionsområde	3	68	270	5	345
Butik	14	46	78	15	153
Skole, institution	477	77	127	38	720
Idrætsområde	255	238	262	10	764
Parkområde	65	36	46	5	151
Fri natur	56	27	70	14	167
Hav, sø	4	2	11	1	19
Andet	67	55	212	48	382
I alt	1737	953	2511	562	5763

Figur 10. Ulykkessted fordelt på den tilskadekomnes alder, Ballerup Kommune. Årligt gennemsnit for perioden 2001-2005.

Læsionstyper

Tabel 6 viser fordeling af læsionstyper, dvs. den type skade personen får. De hyppigste læsionstyper, der ses på skadestuerne er sår og hudafskrabninger, samt "kvæstelser", som bl.a. omfatter knubs, blå mærker og andre, ofte mindre alvorlige skader. Disse læsionstyper udgør tilsammen næsten to tredjedele af læsionerne. I opgørelsen over læsionstyper i tabel 6 er summen af læsionstyperne 100%, idet kun den alvorligste læsion er medregnet i de tilfælde, hvor en person er udsat for flere forskellige læsioner ved en ulykke. Hvis der for eksempel er både et brækket ben og et sår, tælles kun bruddet med.

Hvad angår udviklingen af de forskellige læsionstyper har antallet af forgiftninger været faldende siden 1998, idet der har været næsten en halvering; en udvikling der også er set på landsplan. For de øvrige læsionstyper er der ikke sket markante ændringer.

Tabel 6. Fordeling af læsionstyper. Årligt gennemsnit for perioden 2001-2005.

Læsionstype	Hjemme/ fritidsulykke	Arbejdsulykke	Trafikulykke	Alle ulykker
Kvæstelser mv.	28%	28%	37%	29%
Sår, hudafskrabninger	28%	40%	22%	28%
Brud	16%	5%	17%	15%
Forstuvning, forvridning	16%	14%	14%	16%
Hjernerystelse	1%	0%	3%	1%
Forbrænding	1%	2%	0%	1%
Forgiftning	2%	1%	0%	2%
Anden skade	6%	9%	4%	6%
Ingen skade	2%	1%	3%	2%
I alt	100%	100%	100%	100%

Tabel 7 viser fordelingen af læsionstyper for hver aldersgruppe. Den mest markante forskel er, at andelen af brud er høj for gruppen over 65 år. Desuden er der mange forstuvninger i gruppen 15-24 år, hvilket i stor udstrækning skyldes idrætsskader, som giver mange af disse skader.

Tabel 7. Læsionstyper opdelt på aldersgrupper. Årligt gennemsnit for perioden 2001-2005.

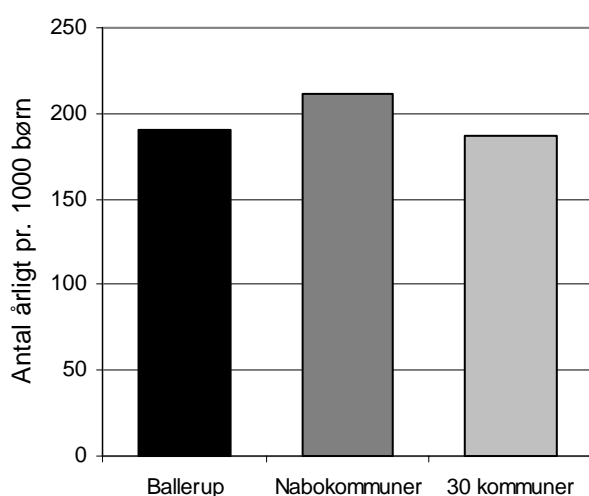
Læsionstype	Aldersgruppe			
	0-14	15-24	25-64	65+
Kvæstelser mv.	30%	33%	27%	24%
Sår, hudafskrabninger	32%	23%	29%	29%
Brud	14%	10%	14%	34%
Forstuvning, forvridning	12%	23%	17%	7%
Hjernerystelse	2%	1%	1%	1%
Forbrænding	2%	1%	1%	1%
Forgiftning	2%	2%	2%	2%
Anden skade	3%	6%	8%	1%
Ingen skade	3%	1%	1%	1%
I alt	100%	100%	100%	100%

Børns ulykker

Børn er i dette afsnit defineret som personer under 15 år.

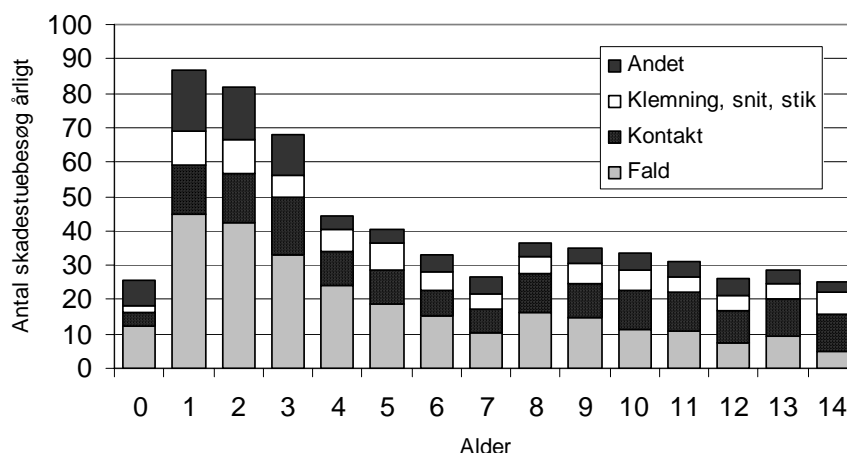
Som vist i tabel 3 og 4 var der blandt børnene i Ballerup godt 1700 skadestuebesøg og godt 60 indlæggelser om året i perioden 2001-2005. Som det fremgår af figur 11, er det i forhold til indbyggertallet i Ballerup Kommune lidt færre end i nabokommunerne, men på samme niveau som gennemsnittet af de 30 kommuner.

Figur 11. Forekomsten af skadestuebesøg efter børneulykker i Ballerup, nabokommuner samt gennemsnittet af 30 kommuner.

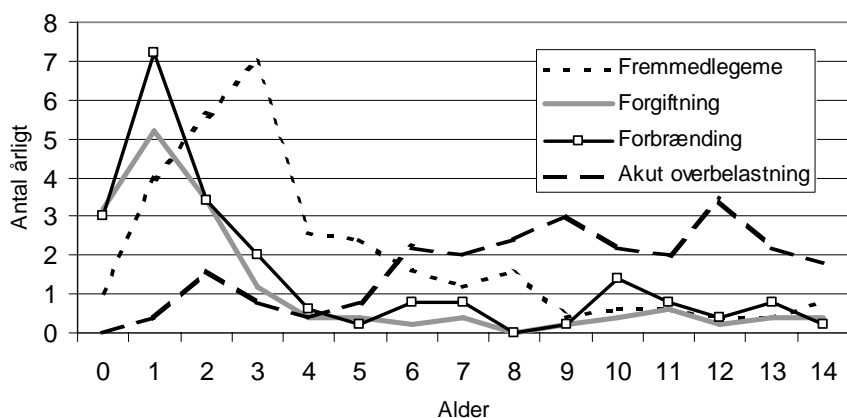
Figur 12 viser de hyppigste skadesmekanismer for ulykker hos børn i forskellige aldre. Ulykker i boligen rammer oftest de mindste børn, med flest ulykker i 1-års alderen. Fald og kontaktulykker er dominerende i alle aldersgrupper. Figur 13 viser de lidt sjældnere skadesmekanismer, som gemmer sig under kategorien "andet" i figur 12.

Figur 12. Børns ulykker i boligområdet, opdelt på skadesmekanisme og alder.

Selv om forbrændinger og forgiftninger er relativt sjældne, er de blandt de ulykker, det er lettest at forebygge. Forbrændingerne sker oftest med kogende vand, te eller kaffe, samt på kogeplader. Forgiftningerne sker gennemgående med rengøringsmidler og lignende, cigaretter, samt vitaminpiller og medicin. Desuden var der enkelte tilfælde med røgforgiftning. "Fremmedlegeme" dækker især over "fremmedlegeme" i øje, næse eller ører, samt slugte genstande. Blandt sidstnævnte skadesmekanismer optræder især mønter og små batterier.

Figur 13. Børns ulykker i boligen, sjældnere skadesmekanismer. Årligt gennemsnit for perioden 2001-2005

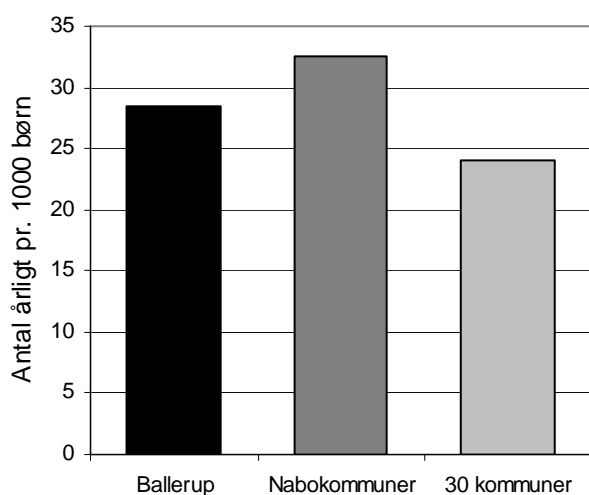

De hyppigste læsioner som følge af børns ulykker i boligen var sårskader og hudafskrabninger, som tilsammen udgjorde 40% af skaderne. I 11% af ulykkestilfældene optrådte brækkede knogler, tandskader eller andet. 8% af børnene fik forvridninger eller forstuvninger. 3% af skaderne var forbrændinger, 2% forgiftninger og 1-2% hjernerystelse. Resten af børnene havde ingen skader eller andre former for skader, knubs, blå mærker eller lignende.

Ulykker i daginstitutioner

Der skete blandt børn i Ballerup Kommune gennemsnitligt 260 ulykker årligt i daginstitutioner i perioden 2001-2005. Heraf førte de 8 til indlæggelse. Figur 15 viser de ulykker, som børn kommer ud for i daginstitutioner. Skader som følge af fald og kontakt med genstande og børn er også her de hyppigste, mens forbrændinger og forgiftninger er meget sjældne.

Figur 14. Forekomsten af ulykker i daginstitutioner i forhold til indbyggertallet i Ballerup, nabokommuner samt gennemsnittet af 30 kommuner.

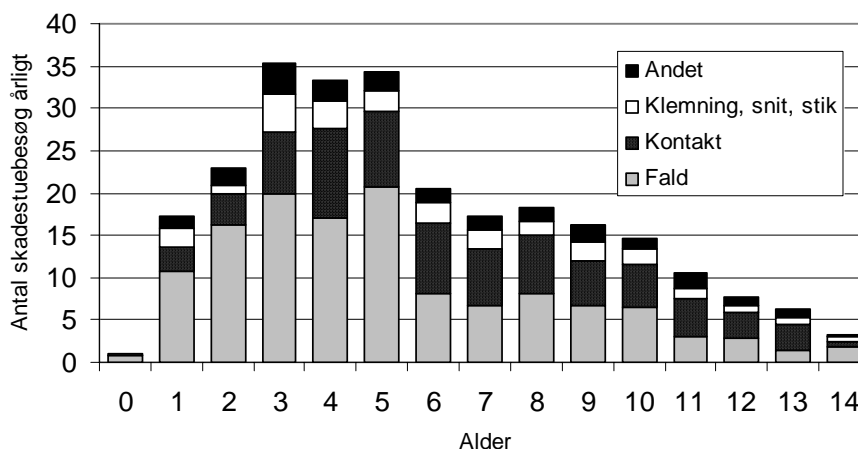

Sammenlignet med de omgivende kommuner var der i Ballerup lidt færre ulykker i daginstitutioner, og der var lidt flere end i gennemsnittet af de 30 kommuner. Der er dog i denne sammenligning ikke taget højde for hvor stor andel af børnene, der går i daginstitution i de enkelte kommuner.

De fleste ulykker i daginstitutioner sker i alderen fra 3-5 år. Fra 6-års alderen starter børnene i skole, og dermed falder antallet af ulykker i daginstitutionerne.

Fald er den hyppigste skadesmekanisme. Over halvdelen af de fald, der første til et skadestuebesøg, var fald på samme niveau, Kun hvert tiende fald var fra over 1 meters højde, f.eks. fra legetårne, klatrestativer, gynger, rutschebaner og træer.

Figur 15. De hyppigste skademekanismer for ulykker blandt børn i daginstitution. Årligt gennemsnit for perioden 2001-2005.

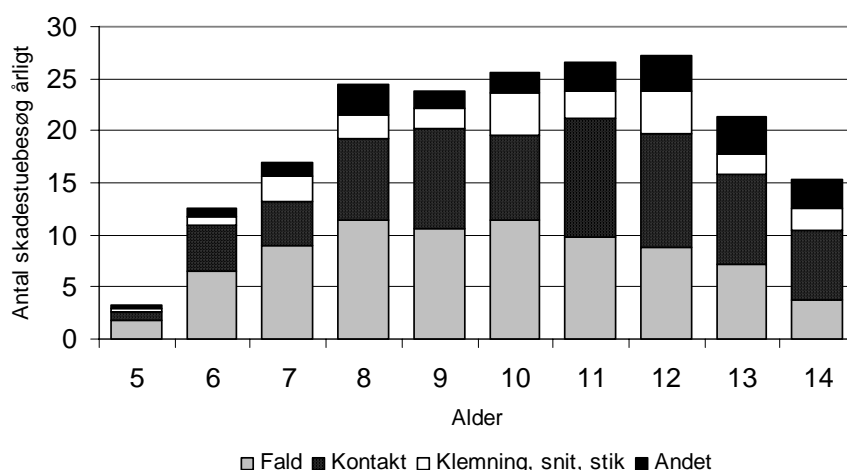
De hyppigste læsionstyper er sår og hudafskrabninger (39%), brud på knogler og tandskader (15%), forvridninger eller forstuvninger (8%), hjernerystelse (1-2%). Resten havde ingen eller andre lettere typer af skader, herunder knubs, blå mærker og lignende.

Ulykker i skolen

I Ballerup optræder årligt omkring 220 skoleulykker (uden skoleidræt), der fører til skadestuebesøg, blandt børn under 15 år. Af disse førte 5 årligt til indlæggelse. De fleste ulykker skyldes fald og kontakt med person eller genstand. Hertil kommer ulykker i forbindelse med skoleidræt, som er opgjort til omtrent 60 årligt. Sidstnævnte er inkluderet i afsnittet om ulykker ved idræt.

Fald og kontakt er de dominerende skademekanismer, som det fremgår af fig. 16. Størstedelen af faldene skete i skolegården - de fleste er fald på samme niveau. Der var dog også en del fald fra legeredskaber. Kontaktskaderne er ret forskellige. Børnene bliver ramt af eller støder ind i borde, døre, stole, vægge og mure, bliver sparket eller støder ind i hinanden. Mange elever klemmer fingrene i døre, skærer sig i fingrene, og enkelte syr sig i fingrene. Fordelingen af skademekanismerne med alderen er vist i figur 16.

Figur 16. Børns ulykker i skolen, fordelt på alder og skadesmekanisme. Årligt gennemsnit for perioden 2001-2005.

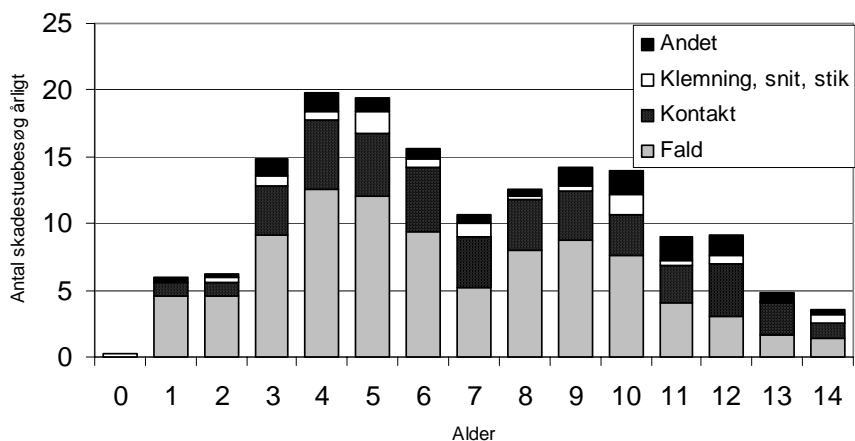
Blandt de ulykker der førte til indlæggelse, var langt de fleste fald. Omkring en tredjedel af disse involverede legeredskaber.

De hyppigste læsionstyper er sår og hudafskrabninger (27%), brud på knogler samt tandskader (17%), forvridninger eller forstuvninger (13%), hjernerystelse (1%). Resten havde ingen eller andre typer af lettere skader, herunder knubs, blå mærker og lignende.

Børns legepladsulykker i boligområder, parker og institutioner

Omkring 160 børn i Ballerup kommer til skade hvert år på legepladser i boligområder, parker og daginstitutioner. Af disse børn blev omkring 6 indlagt. Af de 160 børn kom 32 til skade på legeplads i boligområde, 92 på legeplads i daginstitution (disse er også beskrevet i afsnittet om daginstitutioner), og 37 på legeplads i parker og lignende. Ca. 4% af legepladsulykkerne skete angiveligt udenfor Ballerup Kommune. Over halvdelen af skaderne og næsten alle indlæggelserne skyldtes fald, og størstedelen af de øvrige skader skyldtes kontakt med genstande eller andre børn, se figur 17. Faldene sker oftest fra gynger, klatrestativer, legehuse, rutschebaner og træer. Hvert tredje fald sker på samme niveau. Kontaktskaderne omfatter børn, der støder ind i andre børn, rammer eller bliver ramt af sten, gynger, grene samt meget andet.

Figur 17. Børns ulykker på legepladser, fordelt på alder og skadesmekanisme. Årligt gennemsnit for perioden 2001-2005.

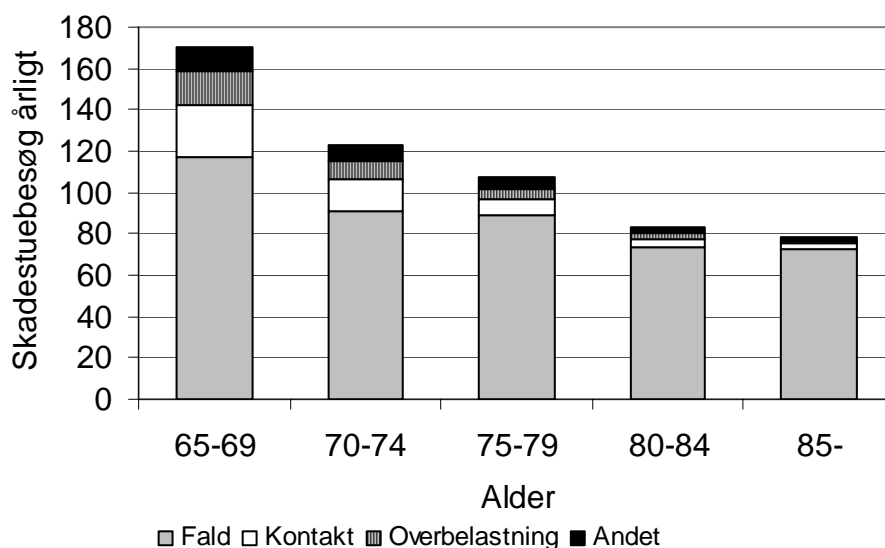

De hyppigste læsionstyper er sår og hudafskrabninger (30%), brud på knogler og tænder (20%), forvridninger eller forstuvninger (10%), hjernerystelse (2%). Resten havde ingen eller andre typer af lettere skader, herunder knubs, blå mærker og lignende.

Ældres ulykker

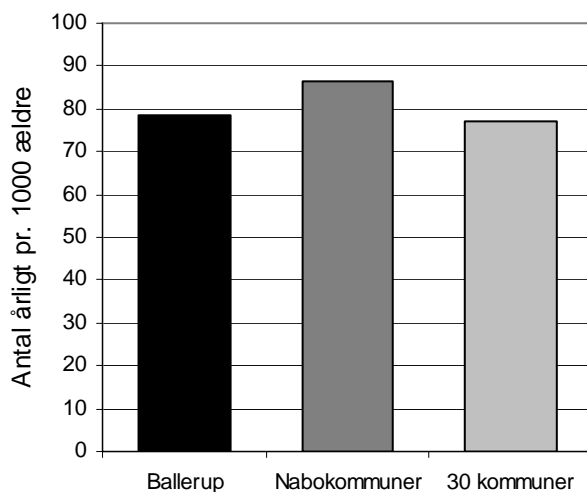
I Ballerup kommer årligt omkring 560 personer over 65 år på skadestuen som følge af ulykker, og 129 af disse bliver indlagt.

Figur 18. Ældres ulykker i Ballerup Kommune, opdelt på alder og skadesmekanisme. Gennemsnit af perioden 2001-2005.

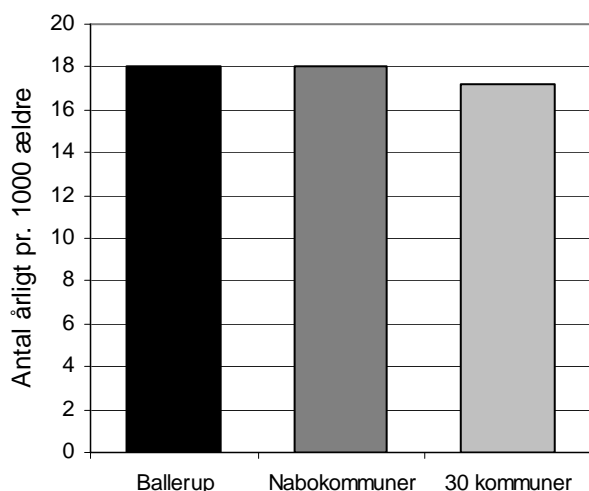

De ældres ulykker er domineret af faldulykker, som udgør langt over halvdelen af de ældres ulykker, og andelen er stigende med alderen (fig. 42). Langt de fleste af disse faldulykker sker i hjemmet. Forekomsten af ældres ulykker i Ballerup ligger tæt på forekomsten i nabokommunerne og landsgennemsnittet, jf. figur 19.

Figur 19a. Forekomsten af ældres skadestuebesøg i forhold til antal ældre i Ballerup, nabokommuner samt gennemsnittet af 30 kommuner.

Figur 19b. Forekomsten af ældres indlæggelser efter ulykker i forhold til antal ældre i Ballerup, nabokommuner samt gennemsnittet af 30 kommuner.

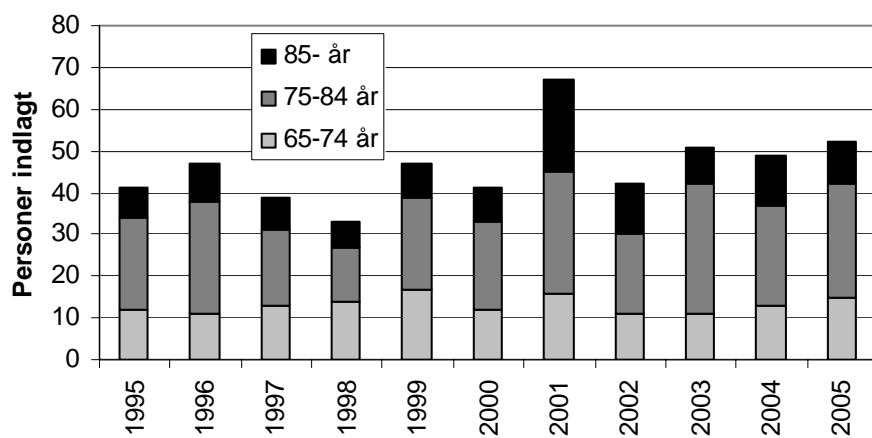

Faldulykker udgør 70% af de ulykker, der behandles på skadestuen og 90% af de ulykker, der fører til indlæggelse. Denne andel stiger yderligere med alderen. Der er dog også nogle klemningsulykker og snitsår samt overbelastningsskader, bl.a. hvor den ældre har vredet om i anklen samt nogle tilfælde af røgforgiftning i forbindelse med brand.

Hoftefrakturer

En af de alvorligste konsekvenser af ældres faldulykker er hoftefrakturer. Hoftefrakturer fører ofte lange indlæggelser med sig, stiller store krav til genoptræning og medfører ofte nedsat førlighed hos den ældre. En del hoftefrakturer medfører dødsfald som følge af komplikationer og svækkelse ifbm. operation og indlæggelse. Figur 20 viser forekomsten af disse frakturer (diagnoser S72.0 og S72.1) blandt Ballerups ældre over 65 år. De fleste – men ikke alle – hoftefrakturer skyldes faldulykker. Da der ofte sker genindlæggelser, er hver person kun talt med én gang på et år. Der kan altså være tale om lidt flere hoftefrakturer end vist i figuren, hvis der for den samme person sker flere ulykker samme år. Dette forekommer dog relativt sjældent.

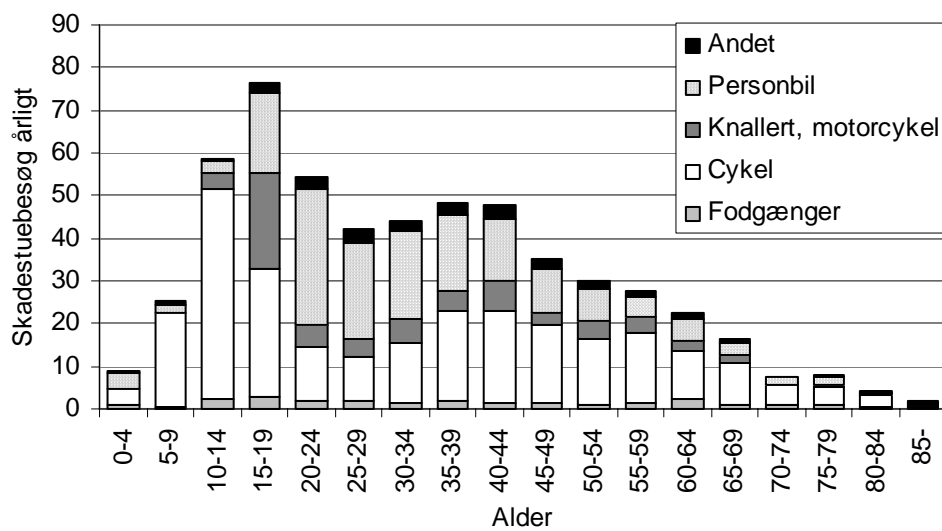
Figur 20. Antal ældre i Ballerup med hoftefrakturer det viste år, opdelt på aldersgruppe. Hvis der på et år har været flere indlæggelser for samme person, er denne kun talt en gang.

Trafikulykker

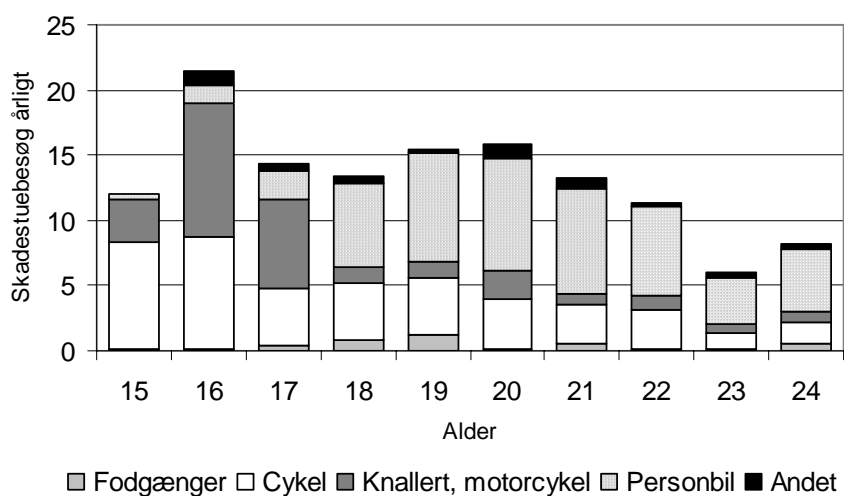
I gennemsnit for perioden 2001-2005 var der tale om 560 skadestuebesøg og 63 indlæggelser årligt. Til sammenligning registrerede politiet i 2005 ifølge Danmarks Statistik 27 trafikuheld med personskaade, som skete i Ballerup Kommune.

Figur 21. Skadestuebesøg efter trafikulykker, opdelt på transportform og alder. Årligt gennemsnit for perioden 2001-2005.

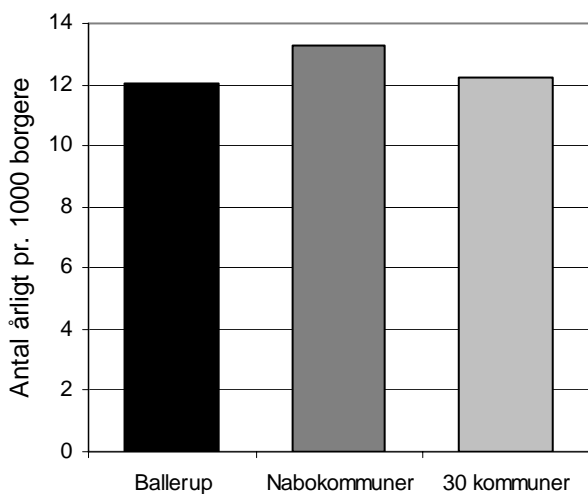
Aldersfordelingen af de tilskadekomne i trafikken er vist i figur 21. Den største ulykkesrisiko er blandt de 10-24-årige. For aldersgruppen 15-24 er transportform for den tilskadekomne vist opdelt på alder i figur 22. Medens børn oftest kommer til skade på cykel, udgør knallertulykkerne en stor andel blandt de 16-17 årige. Fra 18-34 år bliver ulykker med bil de hyppigste. Og fra 35-års alderen bliver cykelulykkerne atter de hyppigste. Ulykkesforekomsten er faldende med alderen, også målt pr. 1000 i aldersgruppen.

Figur 22. Trafikulykker, transportform og alder 15-24 år. Årligt gennemsnit for perioden 2001-2005.

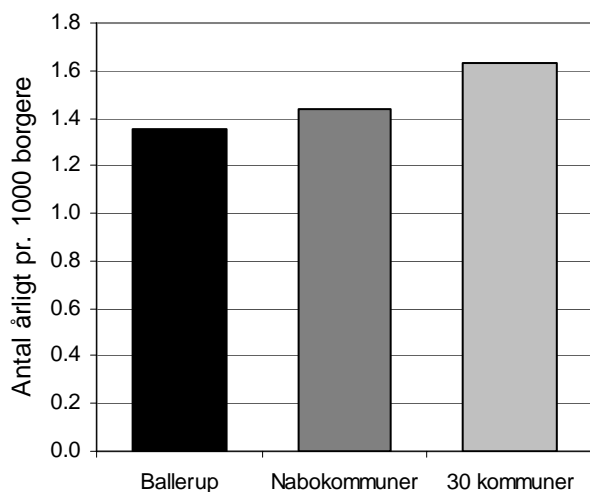

Forekomsten af skadestuebesøg efter trafikulykker ligger lidt lavere end i nabokommunerne, men på samme niveau som i de 30 kommuner (fig. 23). Forekomsten af trafikulykker, der fører til indlæggelser, ligger dog lidt lavere end i de 30 kommuner (fig. 24).

Figur 23. Forekomsten af trafikulykker i forhold til indbyggertallet i Ballerup, nabokommuner samt gennemsnittet af 30 kommuner.

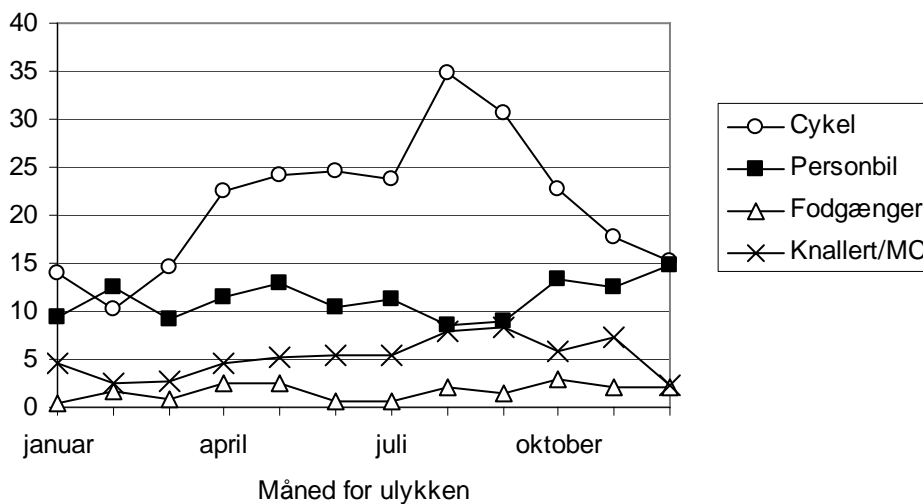

Figur 24. Forekomsten af trafikulykker, der medførte indlæggelse i forhold til indbyggertallet i Ballerup, nabokommuner samt gennemsnittet af 30 kommuner.

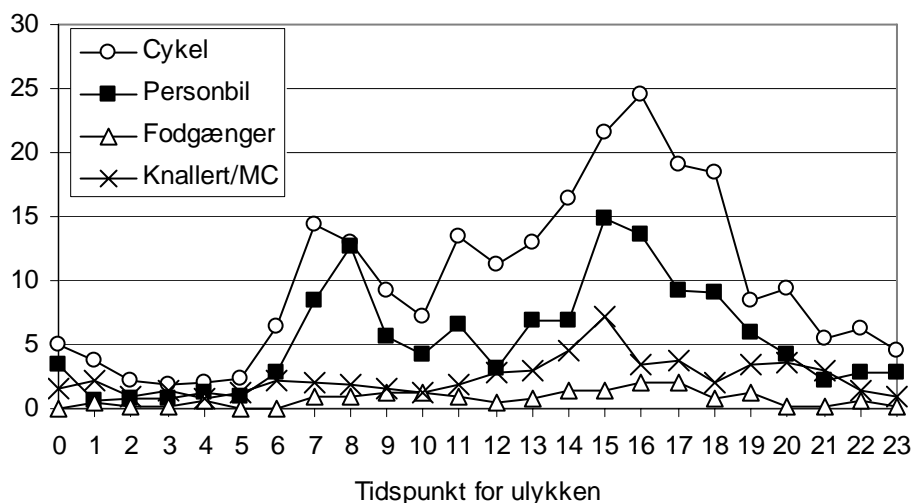

Der er en betydelig årstidsvariation, særlig for cykelulykker, disse er særlig hyppige i august og september (fig. 25). Denne overhyppighed ses i alle aldersgrupper, men er særlig markant for 10-14 årige børn. Figur 26 viser trafikulykkernes fordeling på tidspunkt. Størstedelen af trafikulykkerne sker om eftermiddagen fra kl. 13-19, og kun relativt få om morgenen.

Figur 25. Fordeling af trafikulykkerne på transportmiddel og måned. Antal ulykker i årligt gennemsnit 2001-2005 for borgere i Ballerup Kommune.

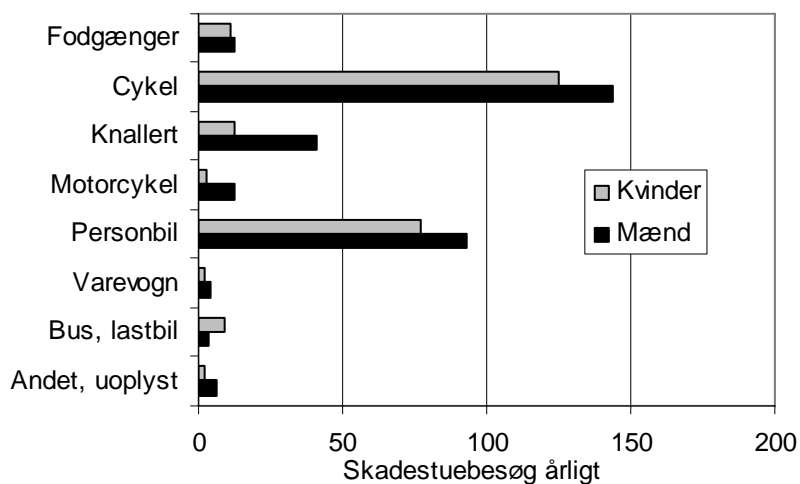

Figur 26. Fordelingen af trafikulykker på tidspunkt og transportmiddel, antal ulykker i årligt gennemsnit 2001-2005 for borgere i Ballerup Kommune. "10" angiver timen fra 10-11.

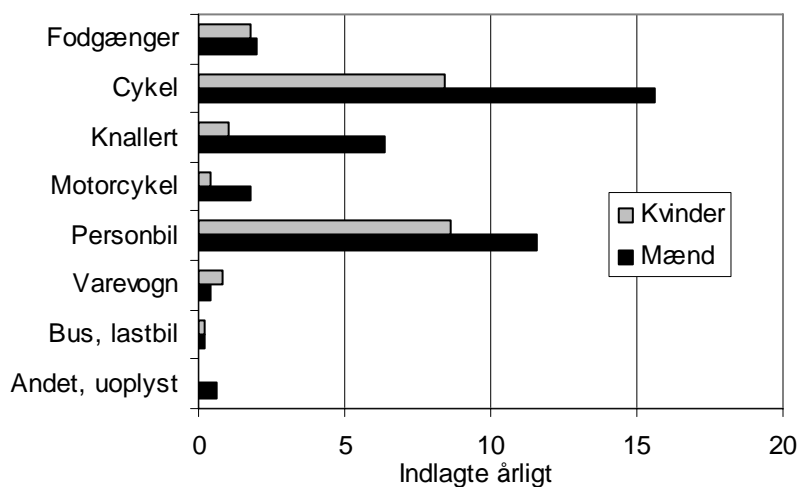
Som det fremgår af figurene 23 og 24, er der lidt færre skadestuebesøg og indlæggelser i forbindelse med trafikulykker i forhold til gennemsnittet af nabokommunerne, men forskellen er ikke statistisk signifikant.

Figur 27. Trafikulykker, opdelt efter transportform. Årligt gennemsnit for perioden 2001-2005.

Figur 27 viser fordeling af trafikskader på køn og transportform. Omkring halvdelen af trafikulykkerne er cykelulykker. Blandt cykelulykkerne er langt de fleste eneulykker grundet styrt eller påkørsel af fast genstand. Som det fremgår af figuren, er der lidt flere mænd end kvinder der kommer til skade med alle transportmidler, undtagen bus. Der er dog kun tale om en lille kønsforskel. For knallertulykker gælder, at de fleste registrerede tilskadekomne var drenge/mænd. Dette mønster svarer til det, man finder i andre kommuner.

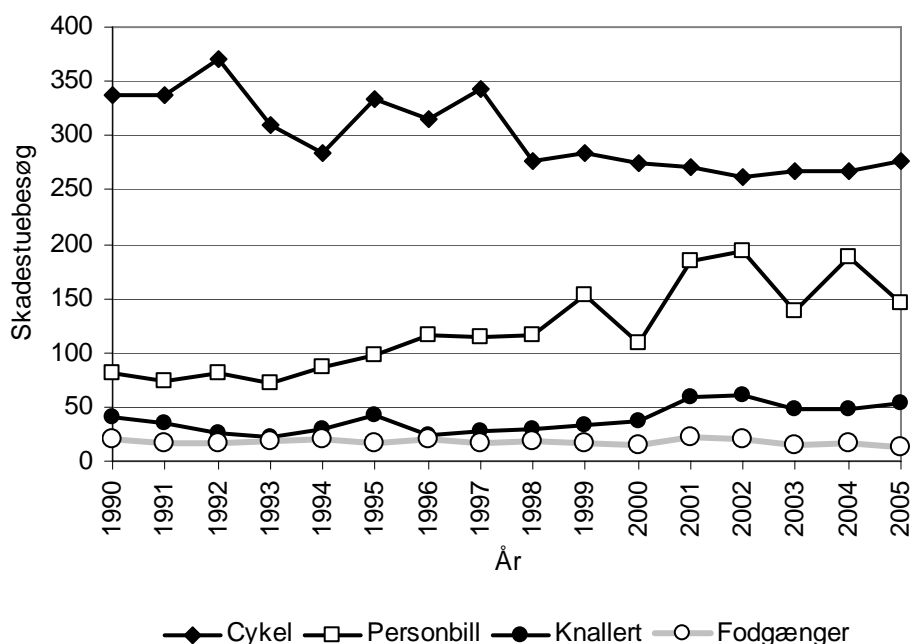
Figur 28. Trafikulykker, indlæggelser og transportform.
Årligt gennemsnit for perioden 2001-2005.

Figur 28 viser antallet af indlagte i forbindelse med trafikulykker. Der er flere indlagte mænd end kvinder som følge af trafikulykker, især cykelulykker og knallertulykker.

Figur 29 viser udviklingen i trafikskader blandt Ballerups borgere. Det samlede antal har været nogenlunde konstant siden 1990 (fig. 8). Ulykkernes fordeling på transportmiddel har dog ændret sig betydeligt. Antallet af skadestuebesøg efter ulykker i bil har været stigende især indtil 2001. Antallet af cykelulykker har været faldende, især i 1990'erne. Det er en udvikling, som også er sket i nabokommunerne. Faldet i antallet af cykelulykker er primært sket for aldersgruppen 15-29 år, for de øvrige aldersgrupper har antallet været nogenlunde konstant. Faldet skyldes sandsynligvis, at færre i denne aldersgruppe cykler.

Figur 29. Udviklingen i skadestuebesøg som følge af trafikulykker.

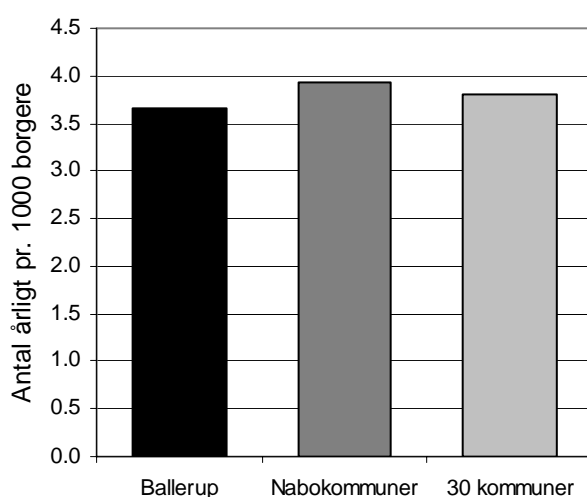
Tilskadekomne i personbil

Årligt kommer omkring 190 af Ballerups borgere på skadestuen som følge af ulykker, hvor de var fører eller passager i en personbil. Af figur 30 fremgår det, at dette er nær ved gennemsnittet af nabokommunerne og de 30 kommuner. En forholdsvis lille andel af ulykkerne, ca. 12%, var eneuheld. Denne andel er lidt lavere end i nabokommunerne, og betydeligt lavere end i de 30 kommuner, hvor der ingen modpart var i ca. 23% af bilulykkerne. Ulykkerne var, som det gælder andre steder, hyppigst blandt de unge og sjældnere blandt børn og ældre. Det er især unge mænd, der er udsatte. I alderen over 35 år kommer der dog flere kvinder end mænd på skadestuen. Omkring 15 blev årligt indlagt som følge af ulykke med personbil. Hver tredje af disse var unge i 20erne. Af de tilskadekomne var 69% førere, 13% forsædepassagerer og 7% bagsædepassagerer. I de resterende (11%) tilfælde manglede denne oplysning.

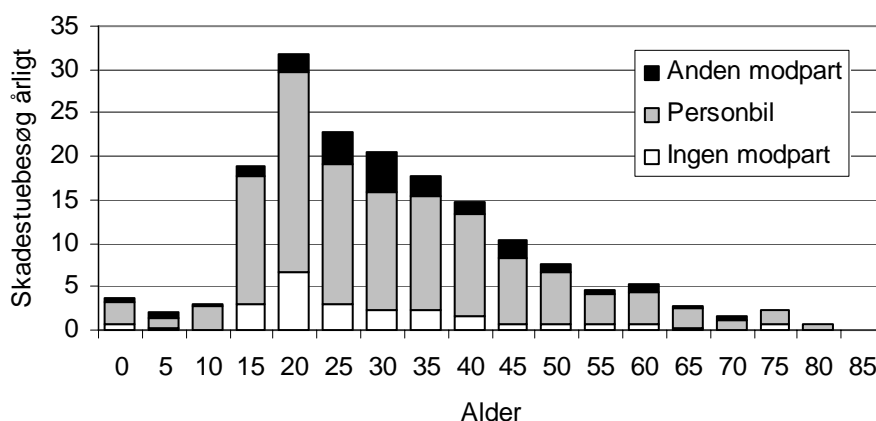
Skaderne som følge af ulykke med personbil er meget anderledes end skaderne efter andre trafikulykker. Den hyppigste læsionstype var knubs og blå mærker, som udgjorde halvdelen af læsionerne. Forvridning eller forstuvning samt sene/muskellæsioner (oftest piskesmældslæsioner) udgjorde 30%. Sår og hudafskrabninger udgjorde 5%, brud 3%, hjernerystelse 2%. 7% havde ingen skade.

Der har været et stigende antal registrerede nakkeskader, fra 10 i 1990 til over 60 i 2005. Det kan dog ikke afgøres, hvor stor en del af disse der er egentlige piskesmældskader, da denne diagnose sjældent stilles i skadestuen.

Figur 30. Forekomsten af trafikulykker i personbil i forhold til indbyggertallet i Ballerup, nabokommuner samt gennemsnittet af 30 kommuner. Baseret på Ulykkesregisteret, årligt gennemsnit 2001-2005.

Figur 31. Antallet af skadestuebesøg efter trafikulykker i personbil, opdelt efter alder og modpart. Årligt gennemsnit for perioden 2001-2005.

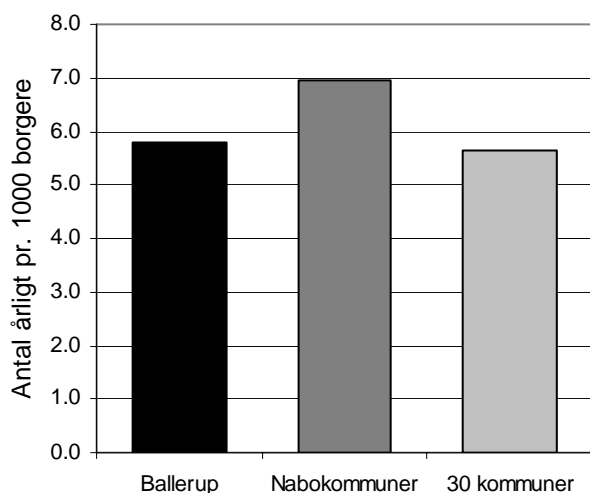
Tilskadekomne på cykel

Årligt kommer ca. 270 af Ballerups borgere på skadestuen efter en cykelulykke. Ballerup har lidt færre cykelulykker end i nabokommunerne, men nogenlunde lige så mange som i gennemsnittet af de 30 kommuner. Det skal her understreges, at hvad cykelulykkerne angår, er der betydelige forskelle mellem nabokommunerne, og nogle ligger lavere end Ballerup, medens andre ligger betydeligt højere. Langt de fleste cykelulykker er eneulykker, dvs. især styrt samt påkørsel af faste genstande. Cykelulykker er hyppigst i alderen 10-16 år.

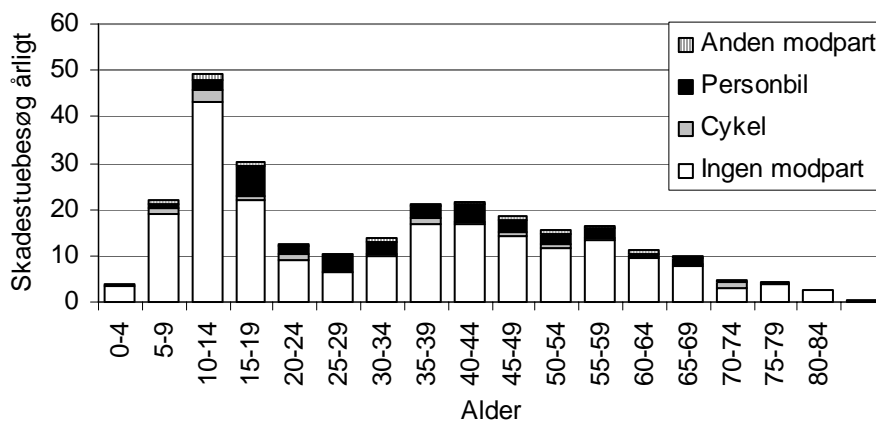
Indlæggelser som følge af cykelulykker er dog lige så hyppige blandt de 40-60 årige og blandt de ældste over 75 år som hos de unge. I aldersgruppen 40-60 år er der – i Ballerup såvel som andre steder - ved cykeluheld ofte alkohol involveret, oftere end blandt de yngre.

De hyppigste læsionstyper ved cykelulykker er sår og hudafskrabninger (31%), brud (24%), forvridning og forstuvning (9%), hjernerystelse (3%). Resten er knubs, blå mærker eller andre skader.

Figur 32. Forekomsten af cykelulykker i forhold til indbyggertallet i Ballerup, nabokommuner samt gennemsnittet af 30 kommuner.

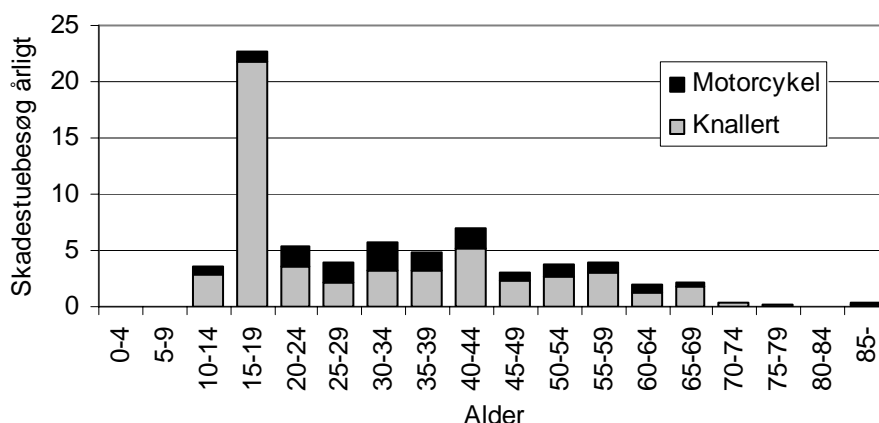
Figur 33. Cykelulykker, alder og modpart. Årligt gennemsnit for perioden 2001-2005.

Tilskadekomne på knallert eller motorcykel

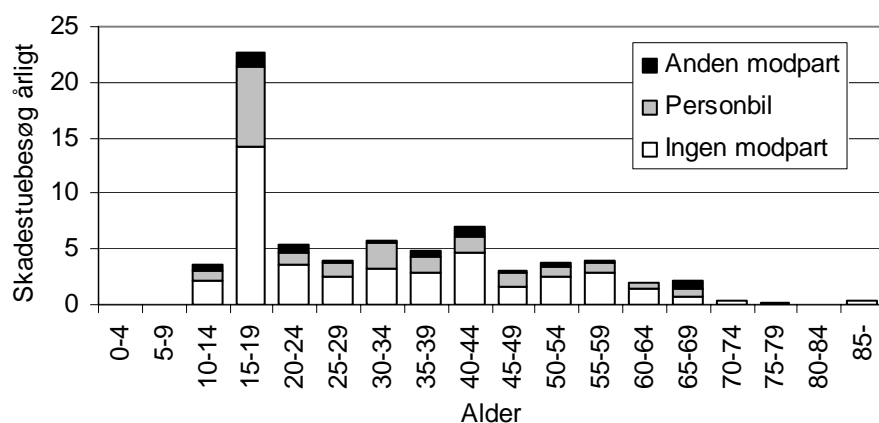
I perioden 2001-2005 kom årligt ca. 70 til skade på knallert eller motorcykel (herunder scooter og knallert 45), og heraf blev 10 personer indlagt. Af tilskadekomsterne skete 54 på knallert og 15 på motorcykel. Det er forholdsvis mange, sammenlignet med nabokommunerne, men ikke sammenlignet med de 30 kommuner, som også omfatter landkommuner, hvor der køres meget på knallert og der dermed sker mange knallertulykker (fig. 36). Det er primært de unge, der kører galt på knallert. I alle aldersgrupper er der flere ulykker med knallert end med motorcykel, se fig. 34.

Figur 34. Ulykker med knallert eller motorcykel, opdelt på aldersgruppe. Årligt gennemsnit for perioden 2001-2005.

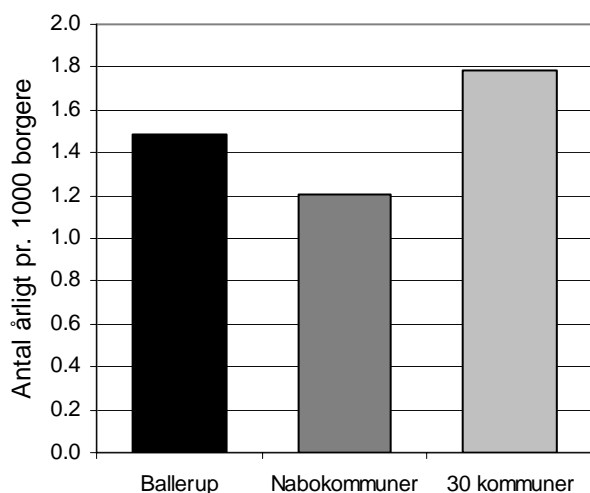
Ulykkerne er i stor udstrækning eneulykker, som det fremgår af figur 35. Der er dog en forholdsvis stor andel af ulykker med personbil som modpart blandt de unge.

Figur 35. Ulykker med knallert eller motorcykel, opdelt på modpart og aldersgruppe. Årligt gennemsnit for perioden 2001-2005.

De hyppigste læsionstyper ved knallert- og motorcykelulykker var knubs, blå mærker mv. (35%), sår og hudafskrabninger (28%), brud (21%), forvridning og forstuvning (7%), hjernerystelse (3%).

Figur 36. Forekomsten af trafikulykker på knallert eller motorcykel i forhold til indbyggertallet i Ballerup, nabokommuner samt gennemsnittet af 30 kommuner.

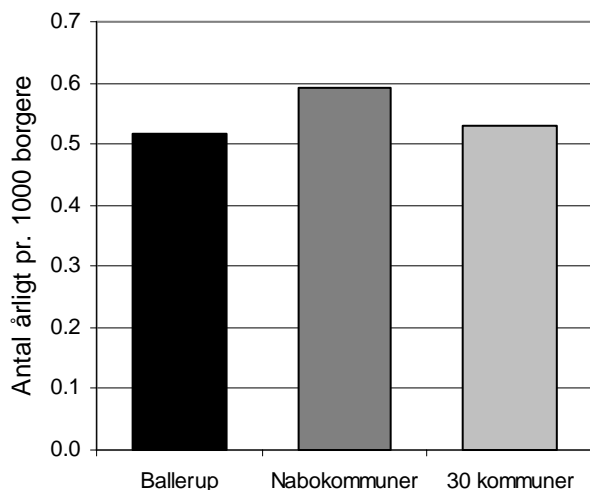

Tilskadekomne fodgængere

I Ballerup Kommune kom 120 fodgængere til skade i perioden 2001-2005, hvilket svarer til 24 om året. Dette er ikke markant forskelligt fra nabokommunerne eller gennemsnittet af de 30 kommuner. Af de 120 blev 64 påkørt af personbiler, 24 af cykler, og 8 af knallerter. 19 personer blev indlagt. De tilskadekomne fodgængere var fordelt over alle aldersgrupper: 19 var børn under 15 år, 23 var i aldersgruppen 15-24 år, 16 var 65 år eller derover, medens 62 var 25-64 år.

De hyppigste læsionstyper ved fodgængerulykker var sår og hudafskrabninger (23%), brud (18%), forvridning og forstuvning (10%), hjernerystelse (4%). Resten havde knubs, blå mærker eller andre skader.

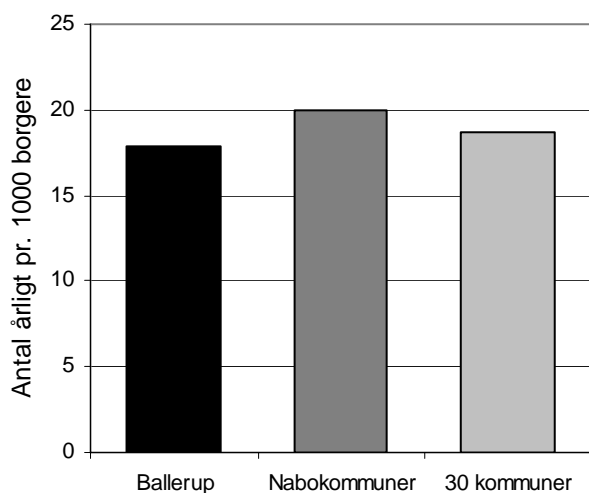
Figur 37. Forekomsten af trafikulykker som fodgænger i forhold til indbyggertallet i Ballerup, nabokommuner samt gennemsnittet af 30 kommuner.

Idrætsskader

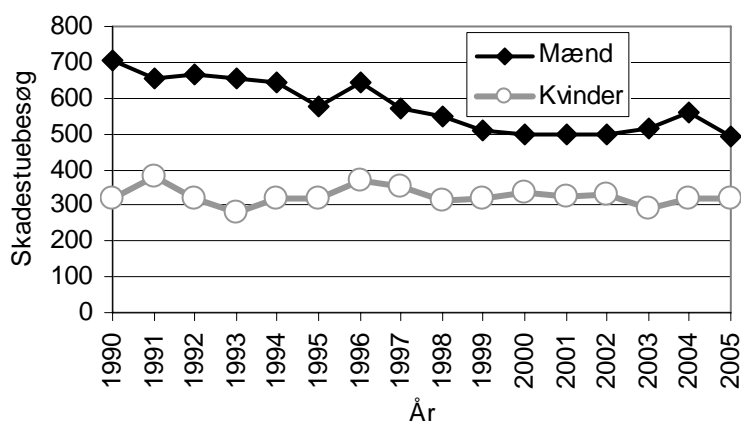
Årligt kommer ca. 770 af Ballerups borgere til skade i forbindelse med idræt, såvel organiseret som uorganiseret, og omkring 30 personer bliver årligt indlagt. Disse tal omfatter kun akutte skader behandlet på skadestuerne, og ikke skader behandlet af praktiserende læger, samaritter, idrætsmedicinske klinikere mv., samt skader opstået over længere tid. Antallet af idrætsskader er i forhold til kommunens størrelse lavere end i nabokommunerne og gennemsnittet af de 30 kommuner, jf. figur 38.

Figur 38. Forekomsten af ulykker ved idræt i forhold til indbyggertallet i Ballerup, nabokommuner samt gennemsnittet af 30 kommuner.

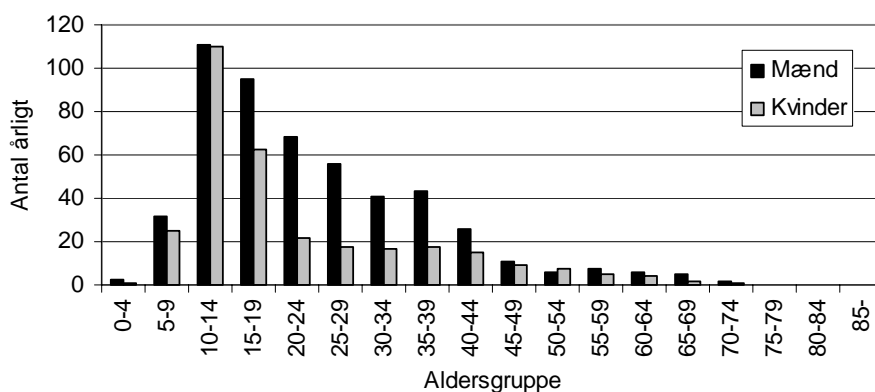
Figur 39 viser, at antallet af ulykker ved idræt blandt Ballerups borgere har været svagt faldende siden 1990, især for mændene. Dette svarer til udviklingen i nabokommunerne. Hyppigheden af kvindernes ulykker har været næsten konstant, og dermed er kvindernes andel af ulykkerne steget fra 31% i 1990 til 39% i 2005.

Figur 39. Udviklingen i antallet af skader ved idræt, opdelt på køn i perioden 1990-2005.

Idrætsskaderne rammer især børn og unge. For mændenes vedkommende er der dog også en del skader blandt de lidt ældre, som det fremgår af figur 40.

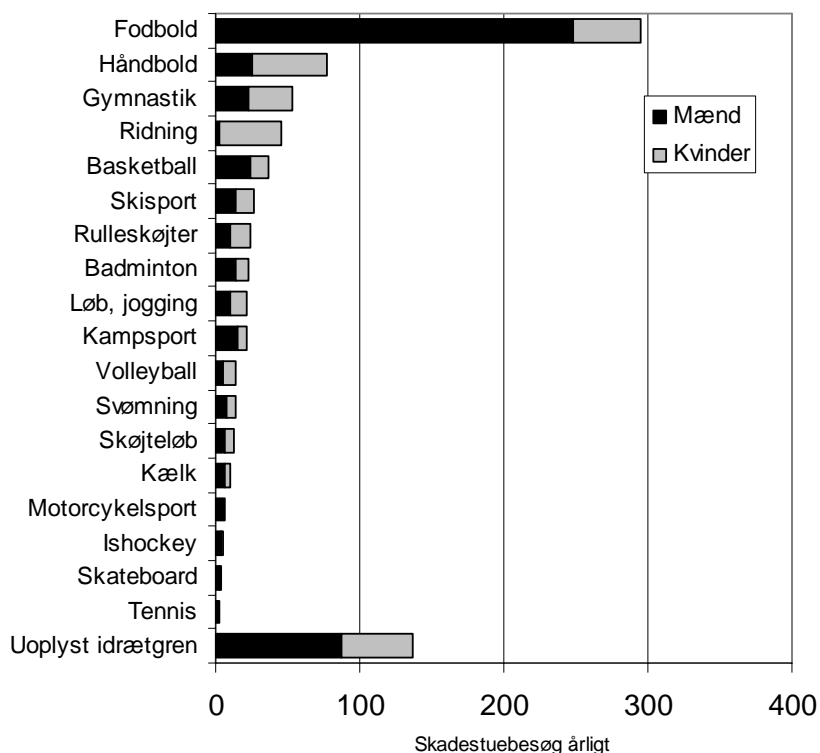
Figur 40. Alders- og kønsfordelingen af ulykker ved idræt i Ballerup.

Af figur 41 fremgår det, at fodbold er den idrætsgren, der hyppigst giver skader. Men det er samtidig den idrætsgren, hvor flest er aktive. Øvrige idrætsgrene med mange ulykker er håndbold, gymnastik, ridning og basketball.

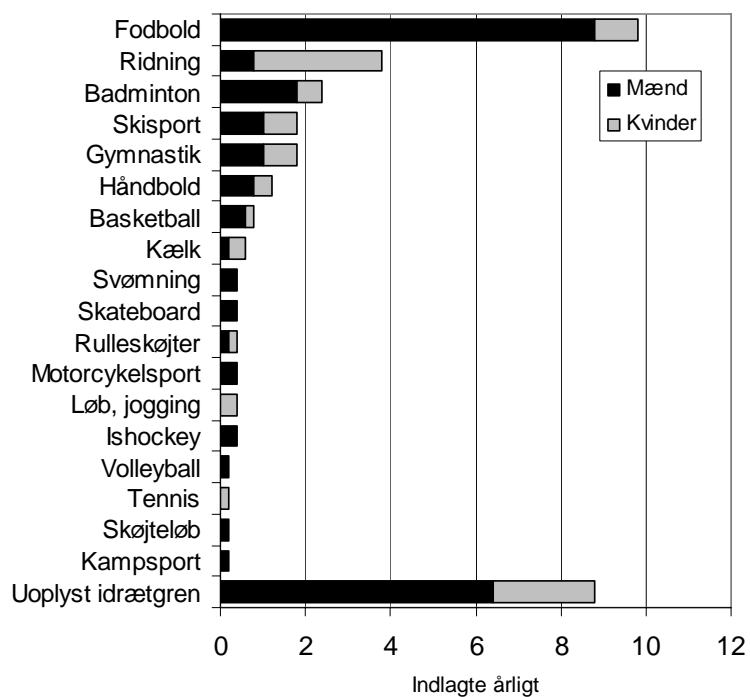
Ballerup adskiller sig på enkelte områder lidt fra de omgivende kommuner. Ulykker med rulleskøjter og skateboard er sjældnere i Ballerup end i nabokommunerne. Til gengæld er der flere skader ved kampsport og volleyball blandt Ballerups borgere. Disse forskelle skyldes sandsynligvis forskelle i, hvor mange der dyrker disse idrætsgrene.

Fig. 41. Idrætsgrene med flest skadestuebesøg, opdelt på mænd og kvinder. Årligt gennemsnit for perioden 2001-2005.

Figur 42 viser de idrætsgrene, der hyppigst medfører indlæggelse. Blandt mænd er det oftest fodbold, badminton, skisport og ridning, der medfører indlæggelse. Blandt kvinder er det ridning, fodbold, skisport og badminton. Ulykkerne ved skisport er sandsynligvis undervurderet, da der alene er medregnet behandling på danske sygehuse. Badmintonskaderne, der fører til indlæggelse, er næsten alle achilles-seneskader.

Figur 42. Oversigt over idrætsgrene, der i Ballerup har medført flest indlæggelser i forbindelse med akutte skader. Årligt gennemsnit for perioden 2001-2005.

Konklusion og anbefalinger

Ulykkesforekomsten i Ballerup Kommune ligger meget tæt på ulykkesforekomsten i nabokommunerne og gennemsnittet af de 30 kommuner i Ulykkesregisterets optageområde, når der justeres for aldersfordelingen. Der er dog færre arbejdsulykker og færre alvorlige trafikulykker. Desuden forekomsten af selvmord lavere end i Danmark som helhed.

Selv om ældre ikke antalsmæssigt tæller så voldsomt i skadestuestatistikken, er det vigtigt at være opmærksom på de ældres ulykker. Dette skyldes, at antallet af ældre i Ballerup fremover vil stige betydeligt, og de ældres ulykker allerede nu er årsag til hver tredje indlæggelse, der har med ulykker at gøre. Hertil kommer betydelig udgifter til genoptræning, plejebolig, hjemmehjælp mv. Der er derfor flere gode grunde til at forebygge ældres ulykker.

Anbefalinger:

Uden at kende den indsats, der allerede er foretaget i Ballerup Kommune, vil anbefalingerne blive af forholdsvis generel karakter. Blandt indsatser, der kan forventes at have en effekt, kan nævnes:

- Faldforebyggelse blandt de ældre, både i plejebolig og i eget hjem. Indsatsen kan omfatte træning, medicinsanering, d-vitaminer, samt boligindretning. Hoftebeskyttere for beboere i plejebolig.
- En fokusering på sundhedsplejerskernes og de praktiserende lægers rolle i forhold til børnesikkerhed i hjemmet.
- Et samarbejde med idrætsklubber og idrætslærere om skadesforebyggelse ved idræt.
- Gode legepladser der giver børn motoriske udfordringer.
- Gøre mere ud af at lære børn at cykle i skolen, særligt ved skolestart.
- Trafiksanering af "sorte pletter".

Der kan i øvrigt henvises til det righoldige materiale om ulykkesforebyggelse, der allerede findes, f.eks. Sund By Netværkets faldmanualer og øvrige publikationer. I forhold til børneulykker er der af den europæiske Child Safety Alliance udgivet en "Good Practice guide"⁴ på forebyggelsesområdet.

I forhold til den konkrete ulykkesforebyggelse kan den "udvidede" ulykkesprofil være nyttig, da denne omfatter bl.a. oplysninger om i hvilke daginstitutioner, skoler, plejehjem mv. ulykkerne sker.

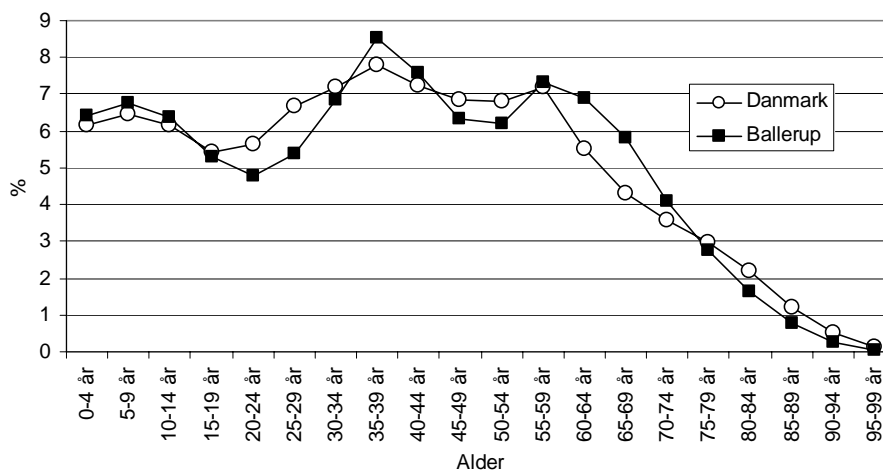
⁴ MacKay,M.; Vincenten, J.; Brussoni,M.; Towner,L.: Child safety good practice guide: good investments in unintentional child injury prevention and safety promotion. Amsterdam: European Child Safety Alliance, Eurosafe; 2006.

Bilag

Ballerup Kommunes aldersprofil

Figur 43 viser Ballerups Kommunes aldersprofil i perioden 2001-2005. Som det fremgår, har kommunen forholdsvis mange borgere i aldersgruppen 60-75 år – til gengæld er der færre i alderen 20-30 år, og lidt færre af de ældste over 80 år i forhold til aldersprofilen for hele Danmark. Dette kan forventes at påvirke ulykkesmønsteret, således at der i Ballerup må forventes at være lidt færre arbejds- og trafikulykker i forhold til en kommune med tilsvarende størrelse, men med en aldersprofil svarende til hele landet.

Figur 43. Aldersprofil for Ballerup og Danmark, gennemsnit 2001-2005.

Hjemme/fritidsulykker, arbejdsulykker og trafikulykker, opdelt på alder

Tabel 9. Antal skadestuebesøg efter ulykker blandt Ballerup Kommunes borgere i perioden 2001-2005.

Alder	Hjemme/fritidsulykke	Arbejdsulykke	Trafikulykke	I alt
0-4	2492	0	44	2536
5-9	2563	0	127	2690
10-14	3157	8	292	3457
15-19	2007	300	383	2690
20-24	1343	462	273	2078
25-29	1152	473	212	1837
30-34	1198	444	220	1862
35-39	1407	476	242	2125
40-44	1135	412	238	1785
45-49	865	265	175	1305
50-54	810	218	151	1179
55-59	986	202	138	1326
60-64	919	106	112	1137
65-69	749	23	81	853
70-74	566	10	38	614
75-79	494	1	41	536
80-84	394	0	21	415
85+	381	0	10	391
Total	22618	3400	2798	28816

Ulykker, opdelt på alder og sted

Tabel 10. Antal skadestuebesøg efter ulykker blandt Ballerup Kommunes borgere i perioden 2001-2005, opdelt på ulykkested.

aldgr	Trafikområde	Bolig	Produktionsomr.	Butik, handel	Skole, institution	Idrætsomr.	Forlystelses, parkomr.	Fri natur	Andet	I alt
0-4	145	1534	1	34	575	24	76	31	116	2536
5-9	247	856	3	20	958	241	139	115	111	2690
10-14	477	721	10	16	850	1008	109	157	109	3457
15-19	563	510	120	127	281	754	95	83	157	2690
20-24	438	507	219	104	106	435	84	65	120	2078
25-29	337	531	251	68	92	358	37	36	127	1837
30-34	334	610	248	67	78	262	45	60	158	1862
35-39	407	727	259	69	116	277	34	62	174	2125
40-44	387	614	199	46	106	180	35	62	156	1785
45-49	301	488	120	36	82	86	20	59	113	1305
50-54	286	468	117	37	64	54	21	34	98	1179
55-59	338	543	94	43	63	45	19	59	122	1326
60-64	282	524	60	26	34	46	19	35	111	1137
65-69	197	440	16	23	23	32	7	36	79	853
70-74	164	316	8	18	20	12	5	18	53	614
75-79	118	304	2	14	33	4	5	11	45	536
80-84	88	229	0	12	47	2	6	3	28	415
85-	48	229	0	6	70	1	0	4	33	391
	5157	10151	1727	766	3598	3821	756	930	1910	28816

Ulykker, alder og skadesmekanisme

Tabel 11. Antal skadestuebesøg efter ulykker blandt Ballerup Kommunes borgere i perioden 2001-2005, opdelt på skadesmekanisme.

Alder	Fald	Kontakt	Klemning, snit, stik	Fremmedlegeme	Forgiftning	Forbrænding	Akut overbelastning	Andet	I alt
0-4	1300	519	309	151	82	88	42	45	2536
5-9	1247	774	356	91	9	20	156	37	2690
10-14	1279	1310	341	56	16	34	380	41	3457
15-19	722	1031	361	63	22	34	412	45	2690
20-24	444	717	377	105	27	40	335	33	2078
25-29	366	630	343	113	36	39	271	39	1837
30-34	380	599	390	128	16	30	289	30	1862
35-39	510	625	444	119	16	25	357	29	2125
40-44	495	493	363	111	22	29	246	26	1785
45-49	417	334	265	61	16	9	187	16	1305
50-54	415	258	237	60	7	16	166	20	1179
55-59	576	248	234	62	12	14	157	23	1326
60-64	508	209	217	49	12	7	117	18	1137
65-69	446	138	128	26	10	3	82	20	853
70-74	383	73	77	18	6	5	44	8	614
75-79	382	64	37	12	6	3	26	6	536
80-84	346	22	18	4	2	2	18	3	415
85-	349	16	13	2	1	0	6	4	391
All	10565	8060	4510	1231	318	398	3291	443	28816